

Rechtskundig Weekblad

Vereniging zonder winstgevend doel

Verschijnt elke Zondag

Abonnementsprijs : 300 fr. per jaar

Postcheckrekening N° 3185.22

Beheer en Redactie : Mr René VICTOR, Justitiestraat, 21, Antwerpen.

Voorzitter NICOLAAS EVERAERTS (1462-1532)

Rede uitgesproken te Mechelen, op 19 Juni 1949, door Professor R. DEKKERS,
bij de inhuldiging van een gedenkplaat op het huis dat Nicolaas Everaerts bewoonde

Het komt waarlijk niet alle dagen voor, dat een stad zich inspannt, om een rechtsgeleerde te eren. Rechtsgeleerden zijn immers droge, saaie haarklovers, die leven van het leed en het gekibbel der mensen, en die in een ideale samenleving geen plaats krijgen. Wat heeft een volk aan een rechtsgeleerde?

Zeker niets, wat tot de verbeelding spreekt. Wat dat betreft, kan de rechtsgeleerde niet wedijveren met de veldheer, de politicus, of zelfs met de laboratoriumvorser.

En toch? Toch troost de rechtsgeleerde zich met de gedachte, dat de mensen — zoals ze nu eenmaal zijn — zijn stille medewerking moeilijk kunnen missen. Het werk van een goed rechtsgeleerde kan tot een zegen worden voor zijn medemensen. En wat noem ik een goed rechtsgeleerde? Juist het tegenovergestelde van die haarklover van daarstraks. Juist iemand, die gekibbel veraschuwt, en die het recht zo eenvoudig, zo rechtvaardig, zo helder tracht te maken, dat er geen redenen tot gekibbel meer ontstaan.

Een gezond inzicht op de verhoudingen onder de mensen — en dat is het doel der rechtsgeleerdheid — schept blijvend maatschappelijk evenwicht. Rijp overwogen instellingen trotseren economische crisissen, politieke omwentelingen, burger- en wereldoorlogen. Dictators hebben van alles afgeschaft, buiten de wetten van alledaags gebruik. In 1942 kwam in Italië een *Codice civile* tot stand, die nog rechtstreeks aansluit bij de *Code Napoléon* van 1804. En die *Code Napoléon* had zelf nooit het licht gezien, indien te Orléans, in de XVIII^{de} eeuw, niet een geleerde geleefd had, die zich van het gewoel van zijn tijd — en toch, wat voor een tijd! — hoegenaamd niets had aangetrokken, en die zijn leven rustig had gewijd aan een systematische uiteenzetting van *le droit commun des Français*. Wie, buiten de studenten in het tweede jaar rechten, kent de naam van de stille schrijver, die, zonder het te weten, ervoor zorgde dat heel Europa en Zuid-Amerika weldra een merkwaardige burgerlijke wetgeving zouden bezitten : Robert-Joseph Pothier?

En wie, zelfs onder de studenten in de rechten,

kent de naam van Nicolaas Everaerts? Wel zeker mogen we de betekenis van Everaerts met die van Pothier niet vergelijken. Het werk van Everaerts is lang niet zo omvattend, en tevens zo synthetisch, als dat van Pothier. Wel heeft hij met Pothier dit gemeen, dat hij een periode uit de rechtsgeschiedenis afsluit, en zodoende een nieuwe voorbereidt. De periode, die hij afsluit, is de rechtskundige scholastiek, in de Middeleeuwen gebouwd op abstraherende commentaar der Justiniaanse wetboeken — het recht van het Romeins keizerrijk. De periode, die hij voorbereidt, is het humanisme.

Nicolaas Everaerts was een Zeelander. Hij werd geboren te Grypskerke, nabij Middelburg, in 1462. In die tijd bezaten de Nederlanden maar één Universiteit, te Leuven (opgericht in 1425). Everaerts ging daar in de rechten studeren, en behaalde er in 1493 de hoogste titel in de rechtswetenschap, *doctor juris utriusque*, doctor in beide rechten : dat waren de geleerde rechten, het Romeinse en zijn kerkelijke vertakkingen, het canonieke.

Inheems gewoonterecht werd vóór de XVII^{de} eeuw, in geen enkel land van Europa, een Universitaire leerstoel waardig geacht. Alle geleerdheid kwam van Rome; alle geleerden schreven en spraken latijn; alle namen van geleerden werden gelatiniseerd (en zo ook die van onze Everaerts, in het buitenland beter bekend als Nicolaus Everardi).

De gewone omgangstaal gold toen voor minderwaardig. En let wel : dit oordeel werd zelfs de Franse taal toegezwaaaid. Want wanneer, rond de jaren 1560, voorgesteld werd, te Leuven een Franse cursus op te richten, dan was het uitsluitend om te beletten, dat zoveel jongelui in Frankrijk gingen studeren; maar wat het Frans zelf betreft vond men het jammer — ik vertaal letterlijk — « zo'n barbaarse taal, eigen aan vreemdelingen en vijanden, een dergelijke eer aan te doen » : *satis indignum videtur linguam barbaram et quasi hosti propriam in tantum honorem habere* (1).

Dat Everaerts te Leuven niet alleen gestudeerd, doch ook gedoceerd heeft, staat niet vast. In de *Fasti*

professorales komt zijn naam niet voor. Waarschijnlijk heeft hij er wat we heden zouden noemen «vrije cursussen» gegeven. Zijn doctorstitel volstond in elk geval om hem in 1504 tot rector te zien benoemen.

Intussen had de bisschop van Kamerijk, Hendrik van Bergen, hem als officiaal (d.i. kerkelijk rechter) te Brussel aangesteld, waar hij misschien ook als kanunnik optrad.

Maar het zou ten slotte de magistratuur zijn, die zijn beste geesteskracht mocht genieten. In 1505 werd hij door Philips de Schone tot lid van de Grote Raad van Mechelen benoemd. Vier jaar later (1509) werd hij Voorzitter van de Raad van Holland. In 1528 kwam hij echter naar Mechelen terug, om er als Voorzitter van de Grote Raad de hoogste rechterlijke waardigheid in de Nederlanden te bekleden.

Het zou slechts voor korte tijd zijn: hij stierf in 1532, op zeventigjarige ouderdom. Maar de lange jaren, die hij in Holland gewerkt had, hadden zijn faam reeds gevestigd. Voor zijn tijdgenoten, voor het nageslacht, tot ver in de XVII^{de} eeuw, is hij geworden De Voorzitter bij uitnemendheid: men noemt hem *Praeses*, kortweg, zonder toevoeging van zijn naam. Ook wij zullen ons bij dit vererend gebruik aansluiten.

De Voorzitter dankte zijn roem niet alleen aan de schitterende wijze, waarop hij zijn ambt vervulde. Hij heeft ook twee merkwaardige boeken geschreven: een bundel adviezen (*Consilia*) en een leerboek van rechtskundige dialectiek (*Topica*).

De *Consilia*, sive *Responsa Juris*, vormden een rechtskundig genre, dat tot dan toe uitsluitend door de Italiaanse juristen bedreven werd. Op het gebied van het recht bezat het land van Bartolus de Saxoferrato († 1357) nog steeds de leiding. De mening der gezaghebbende Italiaanse professoren was beslissend voor de praktijk, en eigenlijk speelden de adviezen van deze geleerden, vanaf de XIII^{de} eeuw, dezelfde rol als de arresten van onze gerechtshoven.

In onze gewesten was De Voorzitter misschien de eerste, die ook voldoende gezag genoot om op zijn beurt beslissende *Consilia* uit te brengen. Ik bedoel een rechtskundig, niet een louter persoonlijk gezag. Immers, zijn *Consilia* werden eerst meer dan twintig jaar na zijn dood uitgegeven (Leuven 1554). Ze werden daarna nog vijf maal herdrukt (2).

Daardoor alleen verdienen die *Consilia* reeds onze aandacht. Gezaghebbende adviezen hebben immers niet alleen een beschrijvende, doch ook een scheppende betekenis. Ze mogen werkelijk als een rechtsbron behandeld worden.

Naast deze praktische betekenis bezitten de *Consilia* van De Voorzitter ongetwijfeld ook een wetenschappelijke waarde. De verscheidenheid der behandelde onderwerpen dwingt reeds de bewondering af: burgerlijk recht, canoniek recht, leenrecht, staatsrecht, strafrecht, rechtspleging, alle takken van het recht uit die tijd vinden we in die 247 consulten glansrijk vertegenwoordigd. De gebreken van de Italiaanse school (*mos italicus*) zijn hier aanmerkelijk verzacht: het betoog is nooit met citaten en uitweidingen overladen, zoals gewoonlijk in dit genre het geval was. De vragen worden duidelijk gesteld, en op bondige, doeltreffende wijze beantwoord.

De Voorzitter noemde zijn ander boek: *Topica*, — topiek (van het recht), kunst der redenering (op het recht toegepast).

Dit is misschien te veel gezegd, want het boek geeft ons geen volledig, geordend stelsel, doch slechts een losse reeks door de rechtsgeleerden gebruikte argumenten. Daarom werd deze titel (*Topica*) in latere uitgaven door de ondertitel vervangen: *Loci*

argumentorum legales, — plaatsen voor rechtsargumenten.

In de grond is het een streven naar synthese der rechtskundige scholastiek. Het materiaal behoort weliswaar tot het verleden, maar het standpunt is nieuw.

De rechtskundige scholastiek! Immers, de scholastiek had in de Middeleeuwen zowel aan het recht als aan de wijsbegeerte een strakke vorm gegeven. In het geleerd recht der Middeleeuwen kunnen we als het ware drie lagen onderscheiden:

- 1) De Justiniaanse bronnen (*Corpus juris civilis*).
- 2) De commentaar der glossatoren (XI^{de}-XIII^{de} eeuw) en der post-glossatoren (XIV^{de}-XV^{de}).

3) De ordening van die commentaar. — De geschriften van een twintig generaties rechtsgeleerden hadden de literatuur zodanig verzwaard en verduisterd, dat men niet meer wist, hoe ze aan te pakken. De beste juristen waren die, welke over het wonderlijkst geheugen beschikten.

Om minder begaafden ook enigszins tegemoet te komen, zocht men dan naar allerlei hulpmiddelen. Aangezien de stof zelf geen houvast bood, moest men wel uiterlijke, mnemotechnische middelen trachten te vinden. De «onthoudbaarheid», die aan de stof zelf ontbrak, moest in het brein van de arme student voorbereid worden, door het graven van kleine vakjes, waarover de stof dan uitgestrooid werd. Met één woord: het recht kon niet meer «van binnen», het moest «van buiten» geleerd worden.

Zulke onafhankelijke, min of meer willekeurige «plaatsen», die bedoeld waren om zoveel kleinigheden mogelijk te ontvangen, en als het ware samen te kleven, werden *loci* genoemd.

Er zijn van alle soorten:

loci ordinarii, of teksten uit de Justiniaanse wetboeken die, naar oud gebruik, tot de zetel van algemene theorieën waren gegroeid;

loci communes, of universele dialectische begrippen, zoals *definitio*, *divisio*, *causa*, *effectus*;

spreuken (*regulae*, *axiomata*, *brocardica*);

sedes argumenti, of bronnen van argumenten; *a pari*, *a fortiori*, *a minori*, *a simili*, *a contrariis*, *a subiecta materia*, *a ratione legis*, *a lege cessante*, *ab absurdo*, enz...

Welnu, de *Topica* van De Voorzitter is niets anders dan een verzameling van 131 *loci* van deze laatste soort. Het is een schoonmaak in de laat-Middeleeuwse literatuur.

Dat die schoonmaak in de smaak viel, blijkt uit de tien uitgaven (3) die het werk mocht beleven, uit de twee bewerkingen (4), de drie navolgingen (5), en de instemming van de grootste juristen. Viglius van Zwijchem, Gabriel van der Muyden, Mattheus van Wesembeke, Charles Dumoulin, Denys Godefroid, in de XVI^{de} eeuw, Gentili, Hugo de Groot, Paul van Christynen, Pierre Stockmans, in de XVII^{de}, allen citeren het werk van onze Voorzitter met de grootste lof. Wanneer de rechtsgeleerde Faculteit te Leiden in 1621 advies moet uitbrengen over een testamentkweste, beroept ze zich op de *Loci* van de Voorzitter. Onder de weinige boeken, die Hugo de Groot zijn broer aanbeveelt, komen de *Loci* zowel als de *Consilia* van de President voor.

We mogen dus zeggen dat deze blijvend werk heeft gepresteerd. We mogen hem beschouwen als één van de onmisbare schakels in de lange keten der Europese rechtsgeleerdheid.

Zijn tijdgenoten roemden zijn rechtschapenheid, zijn onkreukbare eerlijkheid, ja zelfs zijn strengheid als magistraat.

Populair schijnt hij nooit geweest te zijn, en daar-aan is het wellicht te wijten, dat zijn naam niet tot de massa is doorgedrongen. Naar de wonderschone medaille te oordelen, die Johannes Secundus van zijn vader maakte, had deze inderdaad een stoer en zinnelijk uiterlijk: een korte, vette hals, een dikke misprijzende onderlip.

Dit belet echter niet, dat De Voorzitter beroemde figuren onder zijn vrienden mocht rekenen: in de eerste plaats, de alom aanwezige Erasmus, die hem bij zijn eerste testament één twintigste van zijn bibliotheek vermaakte.

Het loonde dus wel de moeite, een gedenksteen te plaatsen op het huis, dat De Voorzitter te Mechelen bewoond had.

De geleerde wereld juicht dit gebaar toe, als een

nieuwe bijdrage tot de erkenning van het roemrijk wetenschappelijk verleden der Nederlanden.

Voor dit gebaar, en voor de indrukwekkende tentoonstelling over de Grote Raad, gaat naar de organisatoren, — in de eerste plaats naar Burgemeester Spinoy en naar Dr L. Th. Maes —, de dank van allen, die een eeuwenoude beschaving rekenen tot hun kostbaarst geestelijk bezit.

(1) J. Hoppers, brief aan Viglius, in *Bulletins de la Commission Royale d'Histoire*, 1851, II, bl. 200.

(2) Leuven 1577, Francfort 1594, Augsburg 1603, Atrecht 1642, Antwerpen 1643.

(3) Leuven 1516 en 1552; Bologna 1528; Lyon 1568, 1579; Straatsburg 1603; Francfort 1591, 1604, 1625, 1648.

(4) Door Abraham Marconet (Magdeburg 1655) en door Georg Adam Brunner (Koenigsberg 1671).

(5) *Topica* van Claude Chansonnette (Bazel 1520); *Dialectica legalis* van Christoph Hegendorf (1531); *Topica legalia* van Johan Oldendorp (1545).

DE BEVELSCHRIFTEN VAN DE ONDERZOEKRECHTERS

1. — De Onderzoeksrechters zijn bevoegd, in hunne hoedanigheid van Rechters, bevelschriften uit te vaardigen. Het woord « bevelschrift » wordt door de wet zelf en namelijk door artikel 28 van het Wetboek van strafvordering gebruikt om de rechterlijke beslissingen van de onderzoeksrechters aan te duiden.

Ons Wetboek van strafvordering is stilzwijgend over de vorm van deze bevelschriften, het beroep, de termijnen van beroep, de gevolgen van het beroep en zo meer.

Het is dus in de rechtsleer en in de rechtspraak dat de oplossing van die vragen dient gezocht, alhoewel rechtsleer en rechtspraak weinig breedvoerig zijn over deze kwestie. Ook is het niet gewenst de-Franse rechtsliteratuur te raadplegen vermits in Frankrijk de raadkamer afgeschaft werd en de machten van de raadkamer aan de onderzoeksrechters werden overgedragen bij toepassing van de wet van 17 Juli 1856. Dit principie vinden we terug in artikel 12, par. 3 van de wet van 15 Mei 1912 op de kindbescherming.

Alhoewel de bevelschriften van de onderzoeksrechters rechterlijke beslissingen zijn, worden niet al de vereisten van een vonnis nageleefd in zake bevelschriften.

Evenals voor de vonnissen wordt aangenomen dat de bevelschriften van de onderzoeksrechters met redenen dienen omkleed. (Grondwet artikel 97).

Vonnissen moeten in openbare zitting uitgesproken worden; (Grondwet artikel 96). Nochtans, wat de bevelschriften van de onderzoeksrechters betreft, wordt aangenomen dat deze niet in openbare zitting dienen verleend. Het cassatiehof heeft in zijn arresten van 28 April 1868 (Pas. 1868, I, 393) en van 1 Juli 1912 (Pas. 1912, I, 367) aangenomen dat het bevelschrift van de onderzoeksrechter waarbij een getuige die weigert de eed af te leggen, tot een geldboete veroordeeld werd, niet in het openbaar moet uitgesproken worden.

Vonnissen worden verleend met bijstand van de griffier en deze laatste ondertekent de minuut van het vonnis. Wat de bevelschriften van de onderzoeksrechters integendeel betreft, neemt voornoemde rechtspraak van het cassatiehof aan dat zowel de bijstand als de handtekening van de griffier niet vereist zijn.

In de vonnissen worden de toegepaste strafbepalingen vermeld. Ook dit wordt niet vereist voor de bevelschriften van de onderzoeksrechters. (Verbr. 27 Maart 1905, Pas. 1905, I, 176).

2. — Bevelschriften worden verleend in de volgende gevallen:

A) Wanneer de onderzoeksrechter niet ingaat op de vorderingen van de Procureur des Konings. Het principie is dat de onderzoeksrechter, zo hij van oordeel is dat er geen gevolg dient gegeven aan de vordering van het Openbaar Ministerie, een bevelschrift, de vordering verwerpende, moet verlenen. Timmermans, in zijn « *Etudes sur la détention préventive* » (1878, bl. 93) schrijft dat zo de onderzoeksrechters de gewoonte zouden aannemen niet te antwoorden op de vorderingen van het parket, onder vorm van bevelschriften, disciplinaire vervolgingen zouden kunnen ingespannen worden. De Procureur des Konings is bij machte de onderzoeksrechter te vorderen bepaalde onderzoekspllichten te verrichten of te bevelen, zoals: de verdachte onder aanhoudingsmandaat te plaatsen; sommige getuigen te verhoren; een bepaalde huiszoeking te doen verrichten; deskundigen aan te stellen; over te doen gaan tot inbeslagnemingen en zo meer. (Gent, 30 December 1887, B.J. 1889, 508).

Melden we de volgende rechterlijke beslissingen:

De onderzoeksrechter die van oordeel is dat getuigen, van dewelke het Openbaar Ministerie het verhoor vordert, niet dienen verhoord, vaardigt een bevelschrift uit. (Luik, 14 Mei 1875, Pas. 1876, II, 310).

De Onderzoeksrechter die oordeelt dat het gevorderde lichaamsonderzoek ongepast voorkomt, spreekt een bevelschrift uit. (Gent, 8 November 1923; Pas. 1924, 11, 33.)

B) Wanneer de onderzoeksrechter niet ingaat op een vraag die de wet aan de verdachte toelaat te doen.

C) Wanneer de onderzoeksrechter niet ingaat op een vraag van de burgerlijke partij.

D) In geval van veroordeling tot een geldboete van de getuige die niet verschijnt, weigert de eed af te leggen of weigert een verklaring af te leggen. (Wetboek van strafvordering, artikelen 80 en 81).

E) Wanneer de onderzoeksrechter de klacht die hij ontving, verzendt aan de onderzoeksrechter die bevoegd is « *ratione loci* » (Wetboek van strafvordering, art. 69).

F) Wanneer de onderzoeksrechter een weigering tot vrij verkeer tegen de verdachte aflevert, bij toepassing van art. 3 van de wet van 20 April 1874, op de voorlopige hechtenis.

3. — Het Openbaar Ministerie is belast met de betekening van de bevelschriften van de onderzoeksrechters. (Wetboek van strafvordering, art. 28.)

4. — Tegen de bevelschriften van de onderzoeksrechter kan verzet of beroep aangetekend worden. Dit verhaal noemt men verzet, alhoewel het een echt beroep is.

A) Wie mag beroep aantekenen? In principie dient aangenomen dat hij wie het bevelschrift aanbelangt, beroep mag aantekenen; dit is dus: het openbaar ministerie, de verdachte en de burgerlijke partij. In de praktijk echter wordt dit recht alleenlijk uitgeoefend door het openbaar ministerie bij zover dat Beltjens in zijn werk gewijid aan de strafproceduur (onder art. 61, n° 44) schrijft dat enkel het openbaar ministerie over dit recht beschikt.

De verdachte mag beroep aantekenen wanneer een speciale wettekst hem zulks toelaat; de reden ervan is dat deze bevelschriften niet ten gronde vonnissen. (P. B. V° informations.)

Ook de burgerlijke partij bezit dit recht. Als argument halen wij art. 116 en 117 van het wetboek van strafvordering aan, die beschikken dat de vraag tot voorlopige invrijheidstelling onder borg, moet betekend worden aan de burgerlijke partij. Zeggen we terloops dat voornoemde artikelen enkel van toepassing zijn in zake douanerechten en daarmede gelijkgestelde rechten. (Faustin-Hélie; Traité de l'instruction criminelle, bewerkt door Nijpels, deel II.)

B) Het beroep wordt aangetekend door middel van een verklaring afgelegd ter griffie van de rechtbank waar de onderzoeksrechter, die het bevelschrift verleent, zetelt; dit wordt ingeschreven in het register der beroepen. Die handelwijze vinden we terug in de artikelen 203, 300 en 373 van het wetboek van strafvordering. Zo het beroep aangetekend wordt door een verdachte, die zich in staat van voorlopige hechtenis bevindt, wordt het beroep gedaan ter griffie van de gevangenis.

C) De kwestie te weten binnen welke termijn het beroep dient ingesteld werd betwist en verschillende oplossingen werden vooruitgezet. Thans wordt aangenomen dat het beroep mag ingesteld worden zolang het onderzoek niet gesloten is. (Brussel, 3 November 1897, Pas. 1898, II, 81.)

D) Het gevolg van het ingesteld beroep is dat de onderzoeksrechter het onderzoek mag voortzetten.

E) Het beroep wordt afgehandeld voor de Kamer van Inbeschuldigingstelling van het Hof van Beroep, in wiens grondgebied de onderzoeksrechter, die het bevelschrift verleende, zetelt. (Brussel, 2 Maart 1837, Pas. 1837, 63) en niet voor de raadkamer. (Verbreking 20 Maart 1882, Pas. 1882, I, 28.) De Kamer van Inbeschuldigingstelling, zo ze het bevelschrift van de onderzoeksrechter niet bekrachtigt, mag de onderzoeksrechter niet verplichten, haar arrest uit te voeren. Het is inderdaad tegenstrijdig met alle principieën van onze rechterlijke inrichting, dat de rechter, wiens beslissing niet bekrachtigd wordt, zou kunnen verplicht worden door de beroepsrechter, zijn arrest uit te voeren. (Timmermans, voornoemd werk) (1). De Kamer van Inbeschuldigingstelling mag niet zelf haar arrest ten uitvoer leggen (2).

Ons inziens dient ze een harer leden, met de uitvoering te belasten en deze laatste doet het zelf of doet het bij middel van rogatoire commissies. De rechtsleer neemt aan dat dit onderzoeksgerecht niet een ander onderzoeksrechter met de uitvoering van het arrest mag belasten. Inderdaad, dit zou voor gevolg hebben de verdachte aan zijn natuurlijke rechter te onttrekken. (Brussel, 3 Juli 1868, B. J. 1868, 872; Verbr. 18 September 1868, Pas. 1869, I, 74; Contra Gent, 8 November 1923, Pas. 1924, II, 33). Ook heeft de Kamer van Inbeschuldigingstelling het recht de

zaak tot zich te trekken en het verder onderzoek te doen.

Wanneer de onderzoeksrechter een aanhoudingsbevel uitvaardigt, stelt hij een akte van juridictie daar. Kan beroep of oppositie ingesteld worden tegen het afgeleverde mandaat? Wat het Openbaar Ministerie betreft is de zaak betwist. Timmermans neemt aan dat het Openbaar Ministerie wel dit recht heeft, en deze zienswijze wordt ook aangenomen door de heer Procureur-generaal bij het Hof van Verbreking, Hayaot de Termicourt, in zijn artikel betiteld «Lois sur la détention préventive». In het «Répertoire pratique de droit belge» (V° détention préventive) wordt die zienswijze verworpen.

Ongetwijfeld heeft de verdachte het recht beroep aan te tekenen tegen het afgeleverde bevel tot aanhouding, wanneer, bij voorbeeld, de onderzoeksrechter die het mandaat afleverde, daartoe niet bevoegd was; wanneer de openbare vordering uitgedoofd was en zo meer. Timmermans neemt aan dat de verdachte in alle gevallen dit recht bezit.

De burgerlijke partij is onbevoegd om beroep aan te tekenen in dit geval. (3)

5. — Verbreking kan geschieden tegen de bevelschriften van de onderzoeksrechters die een veroordeling uitspreken. Zulks is het geval voor art. 34 van het wetboek van strafvordering, artikelen 80, 81 en 86 van hetzelfde wetboek.

6. — Het wetsvoorstel van 1879 dat een nieuw wetboek van strafvordering bevat handelt over die kwestie in artikelen 71 en 72.

Artikel 71 van dit wetsvoorstel bepaalt dat het beroep aangetekend wordt door middel van een verklaring ter griffie der rechtbank gedaan, verklaring die opgetekend wordt in het register der correctionele beroepen en dat, niettegenstaande het beroep, het onderzoek mag voortgezet worden tot aan het verslag van de onderzoeksrechter, dit verslag niet inbegrepen.

Artikel 72 bepaalt dat het beroep dient ingesteld binnen de 48 uren. De «dies a quo» van voornoemde termijn is tegenover de Procureur des Konings de datum van het bevelschrift; tegenover de verdachte, die in voorarrest is, de datum van de afgifte van de kopij van het bevelschrift, door de griffier, tegenover de verdachte, die in vrijheid is, de dag van de betekening van het bevelschrift, gedaan in de verkozene woonplaats, in het rechtsgebied van de rechtbank en bij ontstentenis van verkozene woonplaats, vanaf de datum van het bevelschrift.

Melden we ook nog dat artikel 70 bepaalt dat het Openbaar Ministerie beroep mag aantekenen tegen de beschikking die zijne besluiten verwerpt en de verdachte tegen deze die zijne aanvragen verwerpt.

A. VAN ROLLEGHEM,
Vrederechter,

*Ere burgerlijk-magistraat, voorzitter van de krijgsraad
Kamer-voorzitter van het arbeidsgerechtschhof.*

(1) Contra : Luik, 2 April 1863 : Cl. en B. deel XVI, blz. 51.

(2) Contra : Brussel, 29 Juni 1840, Pas. 1840, II, 173; Gent, 27 November 1858, Pas. 1861, II, 320; Brussel, 29 October 1874, Pas. 1875, II, 12 en Brussel, 22 Mei 1874, Pas. 1874, II, 362.

(3) Wie zal het bevel tot aanhouding afleveren, wanneer de onderzoeksrechter dit weigerde en de Kamer van Inbeschuldigingstelling oordeelt dat verdachte wel dient aangehouden? De enen beweren dat de Kamer van Inbeschuldigingstelling niet zelf het aanhoudingsbevel mag afleveren en een harer leden ermede moet belasten. (Timmermans, nr 87) Volgens anderen zou de Kamer van Inbeschuldigingstelling de onderzoeksrechter kunnen verplichten, het aanhoudingsmandaat af te leveren. (Hayaot de Termicourt) Anderen nog verklaren dat de Kamer van Inbeschuldigingstelling zelf het mandaat mag afleveren en de gehele zaak tot zich trekken. (De Le Court, B. J. 1874, 1456).

RECHTSPRAAK

HOF VAN VERBREKING

1e Kamer. — 5 Mei 1949.

Voorzitter : M. Wouters.

Raadsheer-Verslaggever : M. Bail.

Advocaat-Generaal : M. Colard.

1. Verzekering tegen arbeidsongevallen. — Subrogatie van de verzekeraar in de verplichtingen van de verzekerde. — Geen schuldvermenging op grond dat de verzekerde (vader van het slachtoffer) terzelfdertijd schuldeiser en schuldenaar van de schadevergoeding zijn zou.

2. Arbeidsovereenkomst (binnenschepen). — Ontbreken van geschrift : geen nietigheid van openbare orde. — Bewijs van het bestaan der overeenkomst.

1. *Krachtens art. 9 der wet van 24 December 1903 op de vergoeding der uit arbeidsongevallen voortspruitende schade, wordt de toegelaten verzekeringsmaatschappij, met dewelke het hoofd der onderneming een verzekeringsovereenkomst heeft gesloten, van rechtswege gesubrogeerd in de krachtens die wet bestaande verplichtingen van laatstgenoemde, waarbij de tussen de verzekerde en het slachtoffer bestaande graad van bloedverwantschap onverschillig is.*

Door de betaling van de premieën verzekert de verzekerde zich al de voordelen, die voortvloeien uit het feit, dat de verzekeraar de persoonlijke en rechtstreekse schuldenaar wordt van de schadevergoedingen en die zonder meer verschuldigd zijn ingevolge het materieel ontstaan van het ongeval in de bij de wet voorziene voorwaarden.

Hieruit volgt, dat de verzekeraar zich niet kan beroepen op een beweerde schuldvermenging op grond dat de verzekerde terzelfdertijd schuldeiser en schuldenaar van de schadevergoeding zou zijn. (In casu was de vader van het slachtoffer diens werkgever.)

2. *De beweerde nietigheid van de arbeidsovereenkomst op grond dat deze niet overeenkomstig de artt. 5 en 6 van de wet van 1 April 1936 bij geschrift bevestigd was, is niet van openbare orde, daar zij niet de economische of sociale orde aangaat en evenmin uit de tekst van de wet blijkt, dat zij van openbare orde zijn zou. Deze nietigheid kan derhalve niet voor de eerste maal in cassatie worden ingeroepen.*

Daar eiseres in cassatie het schriftelijk bewijs van het contract niet geëist heeft, was de rechter jegens haar niet verplicht zich tot bijzondere bewijsmiddelen te beperken om zijn overtuiging omtrent het bestaan van het contract te vormen.

N.V. L'Abeille t/ Camerman en echtgenote.

Gelet op het bestreden vonnis, de 16 April 1946 door de Rechtbank van eerste aanleg te Antwerpen op tegenspraak gewezen;

Over het eerste middel tot verbreking : schending van de artikelen 1, 4, in het bijzonder 4, 1° en 2°, litt. C, 9, 19, 21, 24 (gewijzigd door artikel 1 van het Koninklijk Besluit Nr 305 van 31 Maart 1936), en 25 der wetten, betreffende de vergoeding der schade voortspruitende uit de arbeidsongevallen, samengeordend door het Koninklijk Besluit van 28 September 1931; van de artikelen 1101, 1134, 1300, 1710, 1779,

1° van het Burgerlijk Wetboek; van artikel één der wet van 10 Maart 1900 op de arbeidsovereenkomst; van de artikelen 1, 2, 3, 16 en 36 der wet van 1 April 1936 op de arbeidsovereenkomst wegens dienst op binnenschepen; van artikel 22, in het bijzonder 22, 1°, van het Koninklijk Besluit van 7 December 1931, houdende de algemene verordening der verzekering tegen de arbeidsongevallen; van de artikelen 1, 25 en 27 der wet van 11 Juni 1874 op de verzekeringen en van artikel 97 der Grondwet;

doordat het bestreden vonnis aan verweerders, waarvan de eerste bij eiseres verzekerd was tegen het risico van arbeidsongevallen van zijn personeel, het recht toekomt om door eiseres schadeloos gesteld te worden wegens een dodelijk arbeidsongeval van hun minderjarige zoon, die volgens het bestreden vonnis in dienst van zijn vader zou geweest zijn als schippersknecht aan boord van het binnenschip « Johanna »;

Eerste tak :

om de reden « dat de patroon wel principeel gehouden is de vergoeding wegens werkongeval te betalen, doch dat de wet zelf hem van die verplichting vrijstelt, indien hij zich daartegen verzekerd heeft bij een erkende verzekeringsmaatschappij », en dat de werkgever, handelende als vader van het slachtoffer, uit kracht van de wet zelf de wettelijke vergoedingen tegen de erkende verzekeraar zou mogen eisen,

zulks wanneer : a) de wetgeving betreffende de arbeidsongevallen het bedrijfshoofd verantwoordelijk of aansprakelijk stelt voor de door het ongeval, hetzij aan het slachtoffer, hetzij aan zijn rechthebbenden, veroorzaakte schade, maar niet voor de door hemzelf geleden schade, omdat zulke verantwoordelijkheid of schuld te zijnen laste niet kan bestaan jegens zichzelf, en dat het bedrijfshoofd, vader van het slachtoffer, dus geen persoonlijk recht op vergoeding heeft;

b) de werkgever de hoedanigheid van rechthebbende niet mag krijgen door het feit dat hij tot betaling der vergoedingen een overeenkomst met een erkende verzekeraar gesloten heeft, omdat enerzijds alleen de ten laste van het bedrijfshoofd bestaande verplichtingen op deze verzekeraar overgaan en de verzekeraar also niet mag gesubrogeerd worden in een verplichting tot schadeloosstelling, welke de subrogerende werkgever ten opzichte van zichzelf niet zou kunnen hebben, en omdat anderzijds een rechtstreekse vordering tegen de wet-verzekeraar alleenlijk kan ingesteld worden door de persoon, jegens wie het bedrijfshoofd zelf aansprakelijk mocht zijn, — wat het geval niet kan zijn voor het bedrijfshoofd zelf, — en deze rechtstreekse vordering geen ander voorwerp kan hebben dan de uitoefening in eigen naam der rechten, welke de verzekerde ontleent aan de verzekeringsovereenkomst, dewelke zich er toe beperkt de verzekerde te garanderen tegen de verplichting, — die jegens de verzekerde zelf niet mag bestaan, — om de schade te vergoeden, door het arbeidsongeval aan het slachtoffer of aan derden veroorzaakt;

Tweede tak :

om de reden « dat de verweerster jaren lang premieën heeft geïnd op de lonen van Camerman zoon en dat, doordat zij haar toestemming daartoe gaf, ook de zonen Camerman onder het personeel begrepen werden, zodat zij moest voorzien, dat de omstandigheid, welke zich nu voordoet, voorkomen kon en deze omstandigheid heeft aanvaard »,

zulks terwijl : a) eiseres in verbreking in haar be-

sluiten artikel 2 der algemene voorwaarden der polis, die de tussen partijen gesloten verzekering vaststelde, heeft ingeroepen, welk artikel bepaalt, dat eiseres alleenlijk « zich verbond de betaling te garanderen van de vergoedingen, welke zouden kunnen ten laste gesteld worden van de verzekerde ingevolge de wet op de arbeidsongevallen en in de voorwaarden zoals voorzien in deze wet », zodat het bestreden vonnis, doordat het, niettegenstaande deze bepaling der polis, waarvan het de woorden niet betwist, steunt op de zagezegde stilzwijgende aanvaarding door eiseres van een ander risico dan het uit de wet op de arbeidsongevallen voortspruitende, de bewijskracht der polis geschonden heeft alsook de bindende kracht van het door deze polis vastgesteld verzekeringscontract en de verplichting het verzekeringscontract door geschrift te bewijzen en, in elk geval, de verwerping van het op de bepalingen der polis steunend middel van eiseres niet met redenen omkleed heeft;

b) het geschil betreffende de vordering van ieder der verweerders van een lijfrente van 4.000 fr. per jaar bij wijze van vergoeding, verschillend van de door de samengeordende wetten op de arbeidsongevallen of door de wet van 1 April 1936 voorziene, krachtens een andere of ruimere verzekering dan die van het uit deze wetten voortspruitend risico, enerzijds niet viel onder de bijzondere bevoegdheid van de Vrederechter, — deze bevoegdheid beperkt zijnde tot de krachtens deze wetten verschuldigde vergoedingen en tot de geschillen, betreffende de verzekering van het risico, voortspruitende uit deze wetten — en anderzijds een waarde had, die het beloop van de algemene bevoegdheid van de Vrederechter te boven gaat, zodat de Vrederechter en na hem de rechters in hoger beroep onbevoegd waren om aan verweerders vergoedingen toe te kennen, die krachtens de wetgeving op de arbeidsongevallen niet verschuldigd zouden zijn, of zouden steunen op een verzekering van een ander risico dan het uit deze wetgeving voortspruitende;

c) eiseres krachtens overeenkomst niet geldig mag erkennen, dat verweerders in geval van dodelijk ongeval van hun zoon en krachtens deze wetgeving, welke van openbare orde is, recht zouden hebben op vergoedingen, die krachtens deze wetgeving niet zouden verschuldigd zijn en waarvan de vordering om bovenvermelde redenen niet onder de bevoegdheid viel van de Vrederechter en evenmin van de rechters in hoger beroep; (de tweede tak, steunend op de schending van de hierboven vermelde wetsbepalingen en daarenboven op de schending van de artikelen 1319, 1320 en 1322 van het Burgerlijk Wetboek, 21 en 24 [door artikel 1 van het Koninklijk Besluit Nr 305 van 31 Maart 1936 gewijzigd] der wetten betreffende de vergoeding der schade, voortspruitende uit de arbeidsongevallen, door Koninklijk Besluit van 28 September 1931 samengeordend, en van de artikelen 1, 2 [door artikel 1 van het Koninklijk Besluit Nr 63 van 13 Januari 1935 gewijzigd], 9, 12 [gewijzigd door artikel 4 van hetzelfde besluit], 21, 23, 25 [door artikel 6 van hetzelfde besluit gewijzigd] en 27 van de wet van 25 Maart 1876, bevattende titel I van het inleidend boek van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering);

Derde tak :

om de reden dat de verzekering tegen arbeidsongevallen van de aangeworven personen in dienst op binnenschepen « tot enig doel heeft de verzekeraar te doen betalen hetgeen de verzekerde gebeurlijk schuldig zal zijn », — reden die in strijd is met die, bestreden in de eerste en in de tweede tak van dit middel,

maar dat uit het feit, dat in zake arbeidsovereen-

komst wegens dienst op binnenschepen de reder verplicht is al de leden van zijn personeel, zelfs indien deze familieleden zijn, tegen het risico van arbeidsongevallen te verzekeren, zou voortvloeien dat de wet, aan de werkgever van de binnenscheepvaart het recht zou geven vergoeding te vorderen van de verzekeraar wegens een dodelijk arbeidsongeval van zijn zoon in zijn dienst,

zulks terwijl volgens de artikelen 16 en 36 der wet van 1 April 1936 de reder alleenlijk de verplichting heeft zijn personeel tegen het risico van arbeidsongevallen te verzekeren « overeenkomstig de van kracht zijnde wetsbepalingen », en de vergoedingen wegens arbeidsongeval verschuldigd en geregeld worden « onder dezelfde voorwaarden dan deze voorzien bij de wetten op de vergoeding van schade, voortspruitende uit arbeidsongevallen en overeenkomstig de bepalingen van deze wetten », zodat het bedrijfs-hoofd, vader van het slachtoffer, tegen zijn verzekeraar in zake van dienst op binnenschepen geen recht tot vergoeding kon hebben, welk hij niet zou hebben volgens de voorwaarden van deze wetten;

Vierde tak :

om de reden dat verweester niet werkgever was van haar zoon,

zulks terwijl eiseres in haar besluiten in hoger beroep beweerd had : a) dat Mevrouw Camerman op grond van de huwelijksgemeenschap gehouden was tot de verplichtingen van het bedrijfshoofd en dus niet mag schuldeiseres zijn van een vergoeding, waarvan zij schuldenares was; b) dat er tussen echtgenoten geen verantwoordelijkheid jegens elkaar bestaat en dat de verzekeraar van de echtgenoot, alleenlijk gesubrogeerd in de verplichtingen van deze laatste, dus niet meer dan laatstgenoemde gehouden kon zijn om zijn echtgenote schadeloos te stellen;

zulks terwijl het bestreden vonnis niet ingaat op deze middelen van recht, welke beantwoord moesten worden;

Over het eerste onderdeel :

Overwegende dat luidens artikel 9 der wet van 24 December 1903 op de vergoeding der schade, voortspruitende uit arbeidsongevallen, indien het hoofd der onderneming tot betaling der bij de wet voorziene vergoedingen een overeenkomst heeft gesloten met een volgens de bepalingen van hoofdstuk II dezer wet toegelaten verzekeringsmaatschappij, de verzekeraar van rechtswege gesubrogeerd is in de verplichtingen van het hoofd der onderneming;

dat de verplichtingen, waarin de verzekeraar alzo gesubrogeerd is, zijn de bij de wet voorziene, zonder acht te slaan op de tussen de verzekerde en het slachtoffer bestaande graad van bloedverwantschap;

dat de verzekerde door de betaling van de premïën zich al de voordelen verzekert, die voortvloeien uit het feit, dat de verzekeraar de persoonlijke en rechtstreekse schuldenaar wordt der schadevergoedingen, waarvan het betalen afhangt van de stoffelijke verwezenlijking alleen van het ongeval in de bij de wet voorziene voorwaarden;

waaruit volgt dat de schuldvermenging, ingeroepen door de aanlegster om reden dat de verzekerde terzelfdertijd schuldeiser en schuldenaar zou zijn van vergoedingen, grond mist;

Over het tweede en derde onderdeel samengevoegd :

Overwegende dat het vonnis van de Vrederechter, waarvan de bestreden beslissing de beweegreden overneemt, hierop wijst dat « de patroon wel principieel gehouden is de vergoeding wegens werkongeval te betalen, doch dat de wet zelf hem van die verplichting vrijstelt indien hij zich daartegen verzekerd heeft

bij een erkende verzekeringsmaatschappij, hetgeen Camerman gedaan heeft »;

Overwegende dat, wijl deze reden volstaat om het beschikking gedeelte te rechtvaardigen, de in het tweede en in het derde onderdeel van het middel bestreden beweegredenen overbodig en dienvolgens zonder belang zijn;

Over het vierde onderdeel :

Overwegende dat uit de bestreden beslissing blijkt dat de aanlegster in haar hoedanigheid van verzekeraar gehouden was alle wettelijke vergoedingen uit te betalen;

dat anderzijds, de vergoeding aan de moeder van het slachtoffer bij de wet voorzien zijnde, het bestreden vonnis de bewering van dit onderdeel van het middel heeft beantwoord;

Over het tweede middel tot verbreking : schending van de artikelen 1, 2, 3, 5, 6 en 36 der wet van 1 April 1936 op de arbeidsovereenkomst wegens dienst op binnenschepen, 1 en 4 der wetten betreffende de vergoeding der schade, voortspruitende uit de arbeidsongevallen, door Koninklijk Besluit van 28 September 1931 samengeordend, en van de artikelen 1315 van het Burgerlijk Wetboek en 97 der Grondwet;

doordat het bestreden vonnis aan verweerders een recht toekent op de door de wetgeving op arbeidsongevallen voorziene vergoedingen wegens een dodelijk arbeidsongeval van hun zoon tijdens de uitvoering van zijn arbeidsovereenkomst, contract waarvan het bestaan door eiseres betwist werd en hetwelk het bestreden vonnis bewezen verklaart door feitelijke vermoedens en door de verklaringen, door de verweerders gedaan tijdens de door de eerste rechter bevolen persoonlijke verschijning;

zulks terwijl : a) volgens de vaststellingen van het bestreden vonnis vermeld arbeidscontract een arbeidsovereenkomst wegens dienst op binnenschepen uitmaakte, hetwelke, daar het niet door geschrift bevestigd was overeenkomstig de bepalingen van de artikelen 5 en 6 der wet van 1 April 1936, aangetast was door een nietigheid van openbare orde, die de rechters over de feiten zelfs ambtshalve moesten constateren en zulks terwijl de eerste voorwaarde voor het ontstaan van de verplichting tot schadeloosstelling, voorzien door de wetten op de vergoeding van arbeidsongevallen en door de wet van 1 April 1936, het bestaan is van een geldig contract tussen werkgever en slachtoffer;

b) de arbeidsovereenkomst wegens dienst op de binnenschepen alleenlijk kan bewezen worden door een geschrift overeenkomstig de bepalingen van de artikelen 5 en 6 der wet van 1 April 1936 en niet door feitelijke vermoedens;

c) op verweerders de last rustte om het betwiste contract tussen verweerder, bedrijfshoofd, en zijn zoon te bewijzen, — wat het bestreden vonnis in zijn eigen redengeving erkent, — en het bestreden vonnis de wettelijke regeling van de verdeling van de bewijslast geschonden heeft en zichzelf tegensprekt door in de overgenomen redenen van de eerste rechter als bewijs van het betwiste contract te beschouwen de verklaringen, door de oorspronkelijke aanleggers gedaan bij hun persoonlijke verschijning;

Over de eerste twee onderdelen :

Overwegende dat de aanlegster in haar vóór de rechtbank genomen conclusies niet heeft beweerd dat het arbeidscontract in casu slechts bij geschrift kon bewezen worden;

Overwegende dat de nietigheid waarvan het middel gewag maakt, en die uit de afwezigheid zou spruiten van een geschrift dat het arbeidscontract vestigt, niet

van openbare orde is, daar zij niet de economische of sociale orde aanbelangt en het karakter van openbare orde niet uit de tekst van de wet voortvloeit;

dat de nietigheid dus niet voor de eerste maal vóór het Hof van Verbreking mag ingeroepen worden;

waaruit volgt dat het middel in zijn eerste twee onderdelen niet ontvankelijk is;

Over het derde onderdeel :

Overwegende dat nu de aanlegster het schriftelijk bewijs van het contract niet geëist heeft, de rechter jegens haar tot geen bijzondere bewijsmiddelen gehouden was om zijn overtuiging te gronden;

Over het derde middel tot verbreking : schending van artikel 4, in het bijzonder van de voorlaatste alinea, der wetten betreffende de vergoeding der schade, voortspruitende uit de arbeidsongevallen, door Koninklijk Besluit van 28 September 1931 samengeordend, van de artikelen 16 en 36 der wet van 1 April 1936 op de arbeidsovereenkomsten wegens dienst op binnenschepen en van artikel 97 der Grondwet;

doordat, om ten bate van de verweerders, vader en moeder van het slachtoffer, de toepassing aan te nemen van het vermoeden van rechtstreeks voordeel uit het loon van de getroffene, door de wet gesteld ten behoeve van de ouders « die onder hetzelfde dak leefden » als het slachtoffer, — en zonder te betwisten dat voor deze toepassing nodig is, zoals eiseres beweerde, dat de samenwoning bestendig is en niet toevallig en tijdelijk, — het bestreden vonnis zich er toe beperkt te constateren « dat het slachtoffer bij zijn ouders ingeschreven was en bij hen verbleef, wanneer het aan wal was », erkent « het feit dat het meestal aan boord verbleef », maar beslist dat dit feit « aan de inschrijving haar karakter van samenwoning niet ontleemt, vermits dat verblijf aan boord slechts teweeggebracht is door de uitoefening van het bedrijf, tegen de ongevallen waarvan hij verzekerd was »;

zulks terwijl : 1) de inschrijving van het slachtoffer in de bevolkingsregisters bij zijn ouders, op zichzelf niet het « leven onder hetzelfde dak » bewijst en geen « karakter van samenwoning » heeft;

2) het feit, dat het slachtoffer toevallig verblijft bij zijn ouders, maar bestendig en meestal elders verblijft, uitsluit dat ouders en slachtoffer leven onder hetzelfde dak, zelfs indien het toevallig karakter van het verblijf bij de ouders slechts teweeggebracht is door de tenuitvoerlegging van het arbeidscontract van het slachtoffer;

Overwegende dat het bestreden arrest hierop wijst, dat het vaststaat dat « het slachtoffer bij zijn ouders ingeschreven was en bij hen verbleef wanneer het aan wal was, dat het feit, dat het meestal aan boord verbleef, aan de inschrijving bij de ouders haar karakter van samenwoning niet ontleemt, vermits dat verblijf aan boord slechts teweeggebracht is door de uitoefening van het bedrijf tegen de ongevallen, waarvan zij verzekerd was »;

Overwegende dat de bestreden beslissing uit deze vaststellingen wettelijk in feite heeft kunnen afleiden dat er in casu, naar de zin van de wet van 24 December 1903, « leven onder hetzelfde dak » bestond;

Om die redenen :

Verwerpt de voorziening;

Veroordeelt de aanlegster tot de kosten en tot een vergoeding van 150 frank jegens de verweerders.

HOF VAN VERBREKING

2e Kamer. — 7 Februari 1949.

Voorzitter : M. Wouters.
Raadsheer-Verslaggever : M. Bareel.
Advocaat-Generaal : M. Colard.

1. Voorziening in en middelen tot verbreking. — Ontvankelijkheid.

2. Rechterlijke organisatie. — Aantekening door de griffier van de voornaamste verklaringen der getuigen is niet voorgeschreven voor strafzittingen in laatste aanleg. — Veroordeling in de kasten staat uitsluitend ter beoordeling van de rechter over de feiten.

1. *Ontvankelijk is de voorziening tegen een arrest, ofschoon een vroegere tegen datzelfde arrest ingestelde voorziening reeds door het Hof van Verbreking verworpen werd, daar thans uit de stukken is gebleken dat de verdachte vóór laatstbedoeld cassatie-arrest afstand had gedaan van zijn daarbij afgewezen voorziening in verbreking, terwijl die afstand ingevolge van verdachte's wil onafhankelijke omstandigheden niet ter kennis van het Hof van Verbreking was gebracht.*

De middelen tot verbreking, waarbij de aanlegger geen belang heeft, of die nieuw zijn en noch op de bevoegdheid noch op de openbare orde betrekking hebben, of die zonder voorwerp zijn, zijn niet ontvankelijk.

2. *De wetsbepalingen, waarbij aan de griffier wordt voorgeschreven aantekening te houden van de voornaamste verklaringen van de getuigen, zijn niet van toepassing op de strafzittingen in laatste aanleg.*

De rechter over de feiten beslist op in cassatie onaantastbare wijze over de veroordeling tot de kosten.

Romsée Gerard.

Gelet op de arresten, op 8 Maart 1947 en 27 Mei 1948 gevelde door het Militair Gerechtshof, zetelende te Brussel ;

Gelet ook op de aanklacht, wegens valsheid door aanlegger tot staving van zijn voorzieningen ingediend d.d. 1 December 1948, en op het gehecht kwijtschrift van een storting van 100 frank in de Deposito- en consignatiekas overeenkomstig de bepalingen van de verordeningen van Juli 1737 en 28 Juni 1738 ;

Overwegende dat die zaken, onder de nummers 4180 en 4627 ingeschreven, verknocht zijn ;

I. Wat de voorziening betreft tegen het arrest d.d. 8 Maart 1947 :

Overwegende dat tegen dit arrest een voorziening werd ingesteld door aanlegger op 11 Maart 1947 ; dat die voorziening door het Hof van Verbreking verworpen werd door arrest dd. 5 Mei 1947 ;

Maar overwegende dat blijkt uit de thans voorgelegde stukken, dat reeds op 23 April 1947 aanlegger afstand heeft gedaan van zijn voorziening van 11 Maart ; dat die afstand, — door feitelijke omstandigheden van aanleggers wil onafhankelijk — niet ter kennis werd gebracht van het Hof van Verbreking ;

Dat dienvolgens de huidige voorziening tegen voornoemd arrest ontvankelijk is ;

Over het enig middel : schending der wet, doordat het Militair Gerechtshof, uitsprekende op het beroep van aanlegger tegen het vonnis van de Krijgsraad, dat zijn vertoog tot wraking had afgewezen, hem een verzwarende straf oplegde ;

Overwegende dat het vonnis a quo, na de wraking

ontoelaatbaar te hebben verklaard, aanlegger verwijst in een geldboete van 100 frank, vermeerderd met 60 opdecimen, of een maand vervangende gevangenzitting, en zegt dat er geen aanleiding bestaat de opgelegde boete bij lijfswang invorderbaar te verklaren ; dat het Militair Gerechtshof, bij arrest van 8 Maart 1947 op het beroep van aanlegger beslissende, « zegt het beroep ongegrond, wijst het af en bevestigt het bestreden vonnis ; veroordeelt wraker in de beroepskosten, zijnde 168 frank » ;

Overwegende dat aanlegger in zijn verzoekschrift tot aanklacht wegens valsheid beweert dat hoger vermelde beschikkingen, voorkomende in de minuut van het arrest, niet overeenstemmen met het arrest, zoals het ter zitting werd uitgesproken, en hetwelk de boete invorderbaar bij lijfswang van één maand zou hebben verklaard ;

Overwegende dat het middel, bij gebreke van belang voor aanlegger onontvankelijk is ;

Dat inderdaad, moest het Hof de bewering van aanlegger gegrond bevinden, dit slechts aanleiding zou geven tot een verbreking bij middel van inkorting der beweerde onwettelijke beschikking van het bestreden arrest, waaruit zou volgen dat het alzo hersteld arrest van het Militair Gerechtshof zich voortaan juist tot deze beschikkingen zou beperken, dewelke in de minuut van voornoemd arrest voorkomen ;

Overwegende dat de aanklacht wegens valsheid, die tot staving van het middel strekt, evenmin als dit middel ontvankelijk is ;

II. Wat betreft de voorziening tegen het eind-arrest van 27 Mei 1948 :

A. In zover de voorziening gericht is tegen de beslissing op de publieke vordering :

Over het eerste middel : schending der rechten van de verdediging en nietigheid van heel de procedure, vóór het Militair Gerechtshof verleden, doordat het Hof van Verbreking uitspraak deed over een eerste voorziening tegen het tussenarrest van het Militair Gerechtshof d.d. 8 Maart 1947 aangaande de wraking wanneer aanlegger van deze voorziening had afgezien, hetgeen de rechten der verdediging des te meer schendt dat, naar de rechtspraak, het afwijzen van de voorziening wegens voorbarigheid, een andere voorziening, samen met die tegen het eindarrest, uitsluit ;

Overwegende dat het middel feitelijke grondslag mist, daar de huidige voorziening tegen het arrest d.d. 8 Maart 1947 ontvankelijk verklaard zijnde zoals hierboven beslist de rechten der verdediging niet geschonden zijn ;

Over het tweede middel : schending van artikel 155 van het Wetboek van Strafvordering, doordat op geen enkel van de zittingsbladen van het Militair Gerechtshof, vanaf 10 Maart 1948, een beknopt verslag wordt gegeven van de verklaringen der getuigen ; Overwegende dat de wetsbepalingen waardoor de griffier voorgeschreven wordt aantekening te houden der voornaamste verklaringen van de getuigen niet toepasselijk zijn voor de strafrechtsmachten zetelende in laatste aanleg ;

Dat het middel in rechte niet opgaat ;

En overwegende dat de substantiële of op straf van nietigheid voorgeschreven rechtsvormen werden nageleefd en dat de beslissingen op de publieke vordering overeenkomstig de wet zijn ;

B. In zover de voorziening gericht is tegen de beslissing over de burgerlijke vordering ;

Over het derde middel : nietigheid der aanstelling van de Belgische Staat in hoedanigheid van burgerlijke partij, doordat Mr Basyn, die zich ter zitting heeft aangesteld als gevolmachtigde van de Belgische

Staat, niet over een geldige volmacht beschikte ; Overwegende dat uit geen stuk waarop het Hof acht mag slaan blijkt dat aanlegger, vóór de rechter van de grond, de regelmatigheid der aanstelling van de burgerlijke partij, Belgische Staat zou hebben betwist ;

Dat het middel, dat noch de bevoegdheid, noch de openbare orde aanbelangt, nieuw en derhalve niet ontvankelijk is ;

Over het vierde middel : schending van artikel 130 van het Wetboek van burgerlijke rechtspleging, doordat het arrest aanlegger veroordeelt tot de kosten van de burgerlijke vordering vóór het Militair Gerechtshof ontstaan, dan wanneer het bestreden arrest de schadevergoeding, die aan de burgerlijke partij wordt toegekend, van 25 miljoen op 10 miljoen vermindert ;

Overwegende dat het Militair Gerechtshof aanlegger, — die tot zijn vrijspraak had geconcludeerd en also alle recht van de burgerlijke partij tot schadevergoeding had ontkent, — tot 10 miljoen frank schadevergoeding heeft veroordeeld ;

Overwegende dat het de rechter over de feiten vrijstaat naar zijn oordeel de kosten te verdelen onder de partijen die wederzijds in het ongelijk zijn gesteld, en zelfs al de kosten ten laste van een dezer partijen te leggen ; dat zijn beslissing desaan gaande soevereïn is en aan de contrôle van het Hof ontsnapt ; dat het middel in rechte faalt ;

Overwegende, bovendien, dat aanlegger luidens zijn memorie tot staving der voorzieningen door hem op 30 Mei 1948 ingesteld, een middel opwerpt strekkende tot de vernietiging van het arrest op 19 Februari 1948 door het Militair Gerechtshof, zetelende te Brussel, gewezen en betrekking hebbende op het oproepen van getuigen ;

Overwegende dat uit geen der vóór het Hof gelegde stukken blijkt dat aanlegger zich tegen voormeld arrest in verbreking zou hebben voorzien ;

Dat het middel, bij gebreke van voorwerp, niet ontvankelijk is ;

Overwegende dat het verzoekschrift op 1 December 1948 door aanlegger neergelegd, in zover het strekt tot inschrijving wegens valsheid tegen het proces-verbaal der terechtzitting van de Krijgsraad te Brussel, op 30 Mei 1947 gehouden, om reden voormeld stuk onjuist zou vermelden dat getuige Marteaux de wettelijke eed heeft afgelegd, niet ontvankelijk is, daar het op een loutere bewering steunt ter staving derwelke geen enkel bewijs wordt gebracht of zelfs voorgesteld ;

Om die redenen,

Voegt samen de zaken ingeschreven onder nummers 4180 en 4627 ;

Verklaart de vorderingen door aanlegger luidens zijn verzoekschrift van 1 December 1948 ingesteld niet ontvankelijk en wijst ze af ;

Beveelt de teruggave aan aanlegger van de som van 100 frank die hij ter Deposito- en Consignatiekas heeft gestort ;

Verwerpt de voorzieningen tegen de arresten van 8 Maart 1947 en 27 Mei 1948 ;

Veroordeelt aanlegger tot de kosten.

NOOT — Men zie : 1° vonnis van de Krijgsraad te Brussel, d.d. 12 Juni 1947, en daarmede samenhangende procedure, R. W. 1946-47, 1249 e.v. ; 2° arrest van het Krijgshof te Brussel d.d. 27 Mei 1948, R.W. 1947-48, 1273 e.v. ; 3° arrest van het Hof van Verbreking d.d. 5 Mei 1947, R. W. 1947-48 542.

HOF VAN BEROEP TE BRUSSEL

2e Kamer. — 19 Maart 1949.

Voorzitter : M. Mechelynck.

Raadsheren : MM. Schilling en Schuermans.

Advocaat-Generaal : M. Van Durme.

Pleiters : Mrs Van der Essen en Van Ryckel.

Gebruik der talen in gerechtszaken. — Het oordeel van de rechter omtrent zijn kennis van de andere taal in verband met art. 23, lid 3 van de wet van 15 Juni 1935 is van louter persoonlijke aard.

Bij toepassing van art. 23, lid 3 van de wet van 15 Juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken, beoordeelt elk lid van het rechtscollege zijn kennis van de andere taal; deze beoordeling omtrent zijn persoonlijke bekwaamheid om een zaak in een andere taal te behandelen dan de gewone voertaal van het rechtscollege tot hetwelk hij behoort, d.w.z. in een andere taal dan de enige, welke hij volgens de wet machtig moet zijn, is van louter persoonlijke aard, zodat de rechter in hoger beroep de juistheid van die beoordeling niet vermag te onderzoeken en derhalve deswege evenmin uitspraak mag doen over de door eerste rechter bevolen verwijzing naar een andere rechtbank.

O. M. t./ Hody, Larose en Thise.

Overwegende dat Hody en Larose als betichten voor de derde kamer der Correctionele Rechtbank van Leuven ter zake van een verkeersongeval, waardoor onvrijwillige slagen of verwondingen veroorzaakt werden, met Thise als burgerlijk verantwoordelijke partij voor Hody, ter zitting van 3 Februari 1949 verschenen zijn; dat blijkens het zittingblad zij alsdan verklaard hebben uitsluitend de Franse taal machtig te zijn en Mr Van Rijckel in hunne naam de Franse rechtspleging gevraagd heeft.

Overwegende dat de rechtbank bij vonnis, op dezelfde zitting gewezen, de verwijzing der drie gedaagden bevolen heeft naar het dichtstbij gelegen rechtscollege van dezelfde rang, dat als voertaal de Franse taal heeft, met name correctionele Rechtbank te Nijvel;

Dat de betichten en de burgerlijk verantwoorde-lijke partij tegen deze verwijzing dezelfde dag en de Procureur des Konings op 8 Februari, derhalve tijdig, beroep instelden;

Overwegende dat Hody, Thise en Larose tot staving van hun beroep aanvoeren dat de rechtbank, zoals die kamer samengesteld was, de Franse taal machtig was;

Dat mitsdien door aldus zonder reden de zaak naar de Rechtbank van Nijvel te verwijzen, de rechtbank te Leuven, 3e kamer, niet alleen tegen de geest en de tekst der wet van 15 Juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken gehandeld heeft, doch bovendien partijen nodeloos dwingt kosten te doen, gepaard met groot verlies van tijd, terwijl toch feitelijk vaststaat dat de zaak onmiddellijk in het Frans te Leuven kon behandeld worden;

Overwegende nu wat dit feitelijk punt betreft, dat partijen de uitgifte overleggen van een vonnis in een andere zaak, een week te voren, op 27 Januari 1949, door dezelfde kamer der rechtbank te Leuven gewezen, kamer, die alsdan uit dezelfde enige rechter, dezelfde substituut van de Procureur des Konings en dezelfde griffier samengesteld was, dat in voormeld vonnis te lezen is :

«Aangezien verdachte verklaard heeft enkel de » Franse taal machtig te zijn en de rechtbank een toe- » reikende kennis van die taal bezit», waarop de rechtbank dan ook besliste onverwijld tot de behandeling der zaak in het Frans over te gaan;

Overwegende echter dat, welke nu ook de reden weze, die de rechtbank er toe genoopt heeft in ene zaak de vraag van betichten betreffende de Franse rechtspleging in te willigen zonder verwijzing naar een andere rechtbank en integendeel in een andere zaak een week later de verwijzing te bevelen, thans in beroep slechts dient uitgemaakt te worden of het Hof deze beslissing vermag te wijzigen en in de beoordeling der juistheid en gepastheid ervan te treden;

Overwegende dat de wet van 15 Juni 1935 over het gebruik der talen in gerechtszaken in artikel 23, derde lid, bepaalt dat de rechtbank de verwijzing gelast «tenzij de rechtbank verklare een «toereikende kennis van de taal van de verdachte te bezitten of wegens de omstandigheden van de zaak, niet op de aanvraag van de verdachte te kunnen ingaan», dat de beslissing mitsdien in de eerste plaats afhangt van de beoordeling door elk lid van de rechtbank van zijn kennis van de andere taal;

Overwegende dat deze beoordeling, betreffende zijn persoonlijke bekwaamheid om een zaak in een andere taal dan de gewone voertaal van het rechtscollège te behandelen, mitsdien om op te treden in een andere taal dan de enige taal, die hij volgens de wet machtig moet zijn, een zuiver persoonlijk karakter vertoont en ieder lid dan ook uitsluitend de bevoegdheid zal hebben, zonder controle te dien einde, zijn bekwaamheid te beoordelen, beoordeling, die o.m. zal beïnvloed worden door de eenvoud of de ingewikkeldheid van de te behandelen zaak in verband met de al dan niet gevorderde kennis door al de leden van de rechtbank van de taal, die de voertaal van het betrokkene rechtscollège niet is;

Overwegende dat het persoonlijk karakter van die beoordeling het Hof moet beletten over de gepastheid van de verwijzing uitspraak te doen en de beslissing des eersten rechters derhalve dient bevestigd te worden.

Om deze beweegredenen :

na er over beraadslaagd te hebben,

Het Hof, rechtdoende op tegenspraak :

Gezien artikel 24 der wet van 15 Juni 1935, gezien de wetbepalingen, in het bestreden vonnis aangehaald, alsook artikel 211 van het Wetboek van Strafvordering, ter zitting aangewezen door de heer Voorzitter;

Bevestigt het bestreden vonnis en behoudt de kosten voor.

HOF VAN BEROEP TE GENT

5e Kamer. — 3 December 1948.

Voorzitter : M. Dubois.

Aaadsheren : MM. Louveaux en Moeneclaeys.

Substituut Procureur-Generaal : M. Van Parys.

Pleiters : Mrs Castille en Halsberghe.

Dading. — Advocaat. — Briefwisseling.

Een advocaat is niet gerechtigd om namens zijn client een dading aan te gaan. In principe kan briefwisseling niet gelden als akte van dading.

O. M. en Ministerie van Financiën t/ Leyn.

.....

Overwegende dat de vervolgende partij en het Openbaar Ministerie tijdig in hoger beroep gekomen zijn;

Overwegende dat de verjaring behoorlijk gestuit werd door het zittingsblad dd. 14 Februari 1948;

Overwegende dat beklaagde voor de eerste rechter beweerde dat hij door een geval van overmacht aan de wettelijke voorschriften niet kon voldoen, en name-lijk dat de opbrengst van de tabak slecht was;

Overwegende dat het beheer daartegen opwerpt dat Leyn een transactie vroeg en bekwaam; dat hij deze aanvaardde voor een beloop van 85.000 frank, waarop hij 8.000 fr. betaalde; dat hij, in gebreke blijvend verdere betalingen te doen, aan de verplichtingen te kort bleef, die hem door de transactie opgelegd werden; dat deze van rechtswege vervalt en de grond van de zaak niet meer kan betwist worden, daar beklaagde door aanvaarding der dading de schatting van het beheer aannam;

Overwegende dat ten gevolge van herhaald schrijven van Meester X, raadsman van beklaagde, het beheer op 8 April 1944 een minnelijke schikking voorstelde op voorwaarde van betaling van een som van 85.000 fr. vóór 1 Mei 1944; dat de schikking het volgende beding vervat : «in geval onderhavig voorstel niet aangenomen wordt, zal de zaak voor het gerecht gebracht worden»;

Overwegende dat advocaat X dit voorstel aanvaardde in naam van zijn cliënt, doch termijn voor betaling vroeg;

Overwegende echter dat een advocaat niet gemachtigd is een dading te treffen uit naam van zijn cliënt; dat in principe briefwisseling niet kan doorgaan als akte van dading (Laurent, Droit Civil, XXIII, blz. 370);

Overwegende dat ook het beheer van mening was dat er geen dading bestond, vermits het op 12 December 1945 voorstelde een akte van overeenkomst te ondertekenen vóór 31 December 1945; dat beklaagde geen gevolg gaf aan dit voorstel; dat dus geen dading tot stand kwam en het beheer gerechtigd is de zaak voor het gerecht te vervolgen;

Overwegende dat de heer Pauwels, sectiehoofd der accijnzen, verklaard heeft voor de rechtbank dat de tabak van beklaagde «slecht opgegroeid» was; dat deze verklaring gestaafd werd door de getuigenissen van Labaere Medard en Beernaert Leon;

Overwegende dat de eerste rechter zijn beslissing oordeelkundig heeft gemotiveerd;

Om die redenen,

En die van de eerste rechter, gelet op artikel 24 der wet van 15 Juni 1935;

Het Hof,

Rechtdoende op tegenspraak, verklaart ontvankelijk het beroep ingesteld door de vervolgte partij en door het Openbaar Ministerie en, er over beslissende, bekrachtigt het bestreden vonnis;

Kosten van beroep ten laste van de Staat.

Vlaamse Juristen

Abonneert U op het
RECHTSKUNDIG WEEKBLAD

HOF VAN BEROEP TE GENT

1e Kamer. — 7 Mei 1949.

Voorzitter : M. De Brabandere.

Raadsheren : MM. de Bersaques en Axters.

Eerste Advocaat-Generaal : M. Vermeulen.

Pleiters : Mrs Quanjard, Lilar, Tschoffen,
Maillet en Deckers.

Onerlijke mededinging bij middel van advertenties. — Ratione loci bevoegde rechter. — Vereiste voor oneerlijke mededinging : gevaar voor verwarring bij de lezers.

Bevoegd om kennis te nemen van de vordering tot vergoeding der schade, veroorzaakt door oneerlijke mededinging bij middel van advertenties in dagbladen, is de rechtbank der plaats waar die dagbladen worden verspreid en verkocht; immers is daar ter plaatse de schade veroorzaakt en de verplichting tot herstel ontstaan.

Onerlijk is de mededinging alleen, wanneer de bewoordingen en de voorstellingen der advertenties van aard zijn om verwarring bij de lezers te doen ontstaan; in casu is zulks niet het geval (zie nader het arrest).

Mestdag t/ P.V.B.A. Laboratoria Tuypens en Gemoets,
en Gemoets t/ P.V.B.A. Laboratoria Tuypens.

Gezien de stukken, o.m. het vonnis, tussen partijen op tegenspraak gewezen door de Rechtbank van Koophandel te Sint Niklaas op 6 Januari 1948;

Overwegende dat de hogere beroepen van Mestdag en van Gemoets tegen hetzelfde vonnis gericht zijn; dat zij aldus samenhangend zijn en dienen samengevoegd te worden;

Over de bevoegdheid ratione loci :

Overwegende dat de herstelling ener schade veroorzaakt door oneerlijke mededinging, bedreven bij middel van advertenties in dagbladen, mag vervolgd worden voor de rechtbank der plaats, waar die dagbladen verspreid en verkocht werden; dat immers in die plaatsen de schade veroorzaakt en verplichting tot herstel ontstaan is (Cfr. Rép. Prat. V^e Compétence civile et commerciale, n^o 1549; Van de Putte : Beginselen van Nijverheidsrecht n^o 128; Nouvelles : Droits Intellectuels I, Concurrence déloyale n^o 441; Ber. Brussel 27.1.1910, P.P. 1910 n^o 388);

Overwegende dat vaststaat, dat de kranten, waarin de aangeklaagde publiciteit geschiedde, in het arrondissement Sint Niklaas verspreid werden;

Ten gronde :

Overwegende dat de advertenties van partij Tuypens en van partij Gemoets betrekking hebben op pharmaceutische producten, die beide de genezing van dezelfde kwalen, het stillen van dezelfde pijnen en ongemakken tot doel hebben; dat reeds uit die omstandigheid noodzakelijk volgt, dat zekere termen en uitdrukkingen aan beide zijden dezelfde zijn en dat er een zekere gelijkenis van tekst zal voorkomen, die alleen dan laakbaar zou zijn, wanneer de bewoordingen en de voorstelling der advertentie van aard mochten zijn om verwarring in 's lezers geest te stichten;

Overwegende dat hier ter zake de advertenties van beide partijen Tuypens en Gemoets samengesteld zijn uit twee voorname delen : een illustratie en een tekst,

bevattende onder meer de naam en het fabrieksmerk van het geprezen geneesmiddel;

Overwegende dat de illustraties in de reeks advertenties Tuypens verschillend zijn van die in de reeks Gemoets, zowel in hun samenstelling, het aantal personages, hun houding, als in de plaats, welke zij in het raam der advertentie bezetten; dat, indien in de zinnen, welke de heilzame kracht der medicamenten beschrijven, uitdrukkingen voorkomen die gelijkaardig zijn, dit het gevolg is van de hierboven aangehaalde omstandigheid, dat beide producten dezelfde uitwerksels hebben;

Overwegende dat bij een eerste aanblik van de bedoelde advertenties de aandacht gevestigd wordt, niet op de illustratie of op haar commentaar, maar op de benaming van het product : « poeders en cachetten van Dr Mann », dat in hoofdletters gedrukt staat, met daarnevens de afbeelding van een medicamentsdoos, terwijl integendeel de reclames van geïntimeerde gekenmerkt zijn door een wit kruis, gedrukt op een zwarte cirkelvormige grond, zodat er geen verwarring kan ontstaan, zelfs niet bij een onachtzame lezer, tussen de producten, geadverteerd onder de naam « Wit Kruis », en die onder deze naam « Dr Mann »; dat de mogelijkheid van zulk een verwarring een der bestanddelen der oneerlijke mededinging in onderhavig geval uitmaakt (Moreau : Traité de la concurrence illicite n^o 238);

Overwegende dat, zowel in een nota, door eerste geïntimeerde aan haar raadsman gezonden, waarin te lezen staat : « les six réclames imitées font partie d'une série d'annonces insérées pratiquement dans tous les journaux quotidiens et hebdomadaires et tous les illustrés paraissant en Belgique les années 39, 40, 41, 42 » als uit een brief van haar raadsman dd. 22 November 1947, blijkt dat partij Tuypens sedert 1943 van de beweerde nagebootste advertenties geen gebruik meer gemaakt heeft, alhoewel zij na de bevrijding haar reclame-campagne hervat heeft;

Dat appellant dus terecht kon menen, toen hij te rekenen van 1 September 1946 de betwiste reclames liet verschijnen, dat geïntimeerde van deze vorm van publiciteit, als zijnde verouderd en ondoeltreffend, had afgezien;

Dat, vermits de gelijkaardige reclames nooit terzeldertijd verschenen zijn, niet vaststaat dat appellant enige verwarring tussen zijn producten en die van geïntimeerde heeft trachten te stichten;

Dat, gelet op de ruime tijdsperiode, die verlopen was sedert geïntimeerde van het gebruik der zogezegd nagebootste advertenties afgezien had, de werking ervan niet meer kon verzwakt worden door de beweerde nabootsing;

Overwegende trouwens, dat de toekenningen en teksten van geïntimeerde's reclames zulk banaal karakter vertoonden, dat zij op geen monopolie ten aanzien van deze bestanddelen, aanspraak kon maken;

Overwegende dat, de vordering van partij Tuypens afgewezen zijnde, de eis in vrijwaring van partij Gemoets tegen partij Mestdag zonder voorwerp is;

Om deze redenen :

Het Hof,

Gelet op art. 24 der wet van 15 Juni 1935,

Gehoord de heer Eerste Advocaat-generaal Vermeulen in zijn advies over de bevoegdheid,

Voegt samen de zaken ingeschreven onder nummers 2727 en 2728 der algemene rol;

Ontvangt de hogere beroepen, er op rechtdoende, bevestigt het bestreden vonnis in zijn beschikking over de bevoegdheid; doet het voor het overige te niet, en,

opnieuw rechtdoende, verklaart de eis der partij Tuypens tegen partij Gemoets ongegrond en wijst hem af; verklaart de eis in vrijwaring van partij Gemoets tegen partij Mestdag zonder voorwerp;

Veroordeelt partij Tuypens tot de kosten van eerste aanleg en van hoger beroep jegens partij Gemoets, en partij Gemoets tot de kosten van eerste aanleg en van hoger beroep jegens partij Mestdag;

BURGERLIJKE RECHTBANK TE ANTWERPEN

2e Kamer bis. — 22 April 1948.

Voorzitter : M. Bervoets.

Rechters : MM. G. Van Doosselaere en P. Donnet.

Pleiters : Mrs Collard, Eg. Deckers,

L. Schöller en P. De Schrijver.

Aanvaring. — Expertise.

De partij die, ofschoon behoorlijk opgeroepen, verzuimt heeft de door de voorzitter in kort geding benoemde zee-expert te verzoeken getuigen te horen, kan later niet een getuigenverhoor vóór een rechter-commissaris aanvragen, tenzij in het werk van de expert tegenstrijdigheden of vergissingen voorkomen van aard om het gezag daarvan te verzwakken.

Er is evenmin aanleiding tot latere benoeming van een ingenieur-deskundige, zo de technische bevoegdheid van de gerechtelijke expert niet betwist wordt.

Herbosch t/ Stad Antwerpen en Belgische Staat
(Ministerie van Openbare Werken) en
Belgische Staat t/ Janssens, Van Looy en Mampaey.

Overwegende dat de Stad Antwerpen en Janssens Jozef, eigenaar van de sleepboot « Hélène », bij vergissing gedagvaard werden en buiten zake dienen gesteld zonder kosten; dat de vergissing van aanlegger Herbosch haar oorsprong vindt in de handelwijze van de Staat, die eerst beweerd heeft en daarna zelfs gepleit, dat de Stad Antwerpen aansprakelijk was voor het onderhoud van het kunstwerk; dat bijgevolg de kosten der rechtspleging ten laste van de Belgische Staat, Ministerie van Openbare Werken, dienen gesteld te worden;

Overwegende dat vaststaat, dat op 18 Mei 1944 het schip « Lucas van Uden », eigenaar Eug. Herbosch, zich in tweede lengte aan bakboordzijde bevindend van de sleep, door de sleepboot « Lilly », eigenaar Frans Mampaey, getrokken, in aanraking is gekomen met het beschermingstimmerwerk van de Noordermuur der toegangseul tot de Kattendijkzeesluis, met het gevolg dat aan de bakboordboeg van de spits « Lucas van Uden », juist vóór het dwarsschot, een inkerving van de bovengangplaat, gevolg van een scheur van 18 cm. lengte ontstond;

Overwegende dat op 20 Mei 1944 aanlegger Herbosch aan de Stad Antwerpen schreef om haar verantwoordelijk te stellen voor de schade, aan zijn schip veroorzaakt, en haar te verzoeken een tegensprekelijke opname der schade bij te wonen;

Overwegende dat op 22 Mei 1944 door de Stad Antwerpen geantwoord werd dat het onderhoud van het Noorderhoofd van Kattendijkzeesluis onder het beheer viel van de Dienst van Bruggen en Wegen, van de Belgische Staat afhangend;

Overwegende dat op 23 Mei 1944 aanlegger Herbosch zich tot het Beheer van Bruggen en Wegen richtte,

maar geen antwoord ontving, zodat hij op 31 Mei 1944 zowel de Belgische Staat als de Stad Antwerpen voor de heer Voorzitter der Rechtbank alhier, zetelend in kort geding, dagvaardde ten einde een deskundige te horen benoemen met opdracht zijn mening te kennen te geven nopens de aard, het bedrag en de oorzaken der door zijn schip « Lucas van Uden » geleden schade;

Overwegende dat op 6 Juni 1944 dhr E. Leenaers, kapitein ter lange omvaart en lid der zee- en scheepvaartcommissie der Rechtbank van Koophandel te Antwerpen, als deskundige met de gevraagde opdracht aangesteld werd;

Overwegende dat op 7 Juni 1944, na de belanghebbenden behoorlijk verwittigd te hebben, de gerechtelijke expert zich om 12 uur naar het kunstwerk begaf; dat hij ter plaatse vaststelde dat een pont van de firma Gebroeders Hye N.V., aannemer van het onderhoud der Schelde (tweede perceel) gemeerd lag; dat de opziener in dienst van deze firma hem verklaarde dat hij juist klaar was met de herstellingen, welke hij in opdracht van de Belgische Staat, Ministerie van Openbare Werken, had moeten uitvoeren, er bijvoegend dat de schuurbalk en de kellen afgerukt waren en dat er van de balk niets bestond bij het begin der werken; dat door de deskundige ook vastgesteld werd, dat de derde schuurbalk, gerekend van de deksteen van de kaaimuur, alsmede de twee zijpalen tussen de tweede en derde gording, met de bevestigingskellen en houten vernieuwd waren en dat de verwrongen kalven en bouten, die men afgerukt had, nog aan de wal lagen;

Overwegende dat dient aangestipt te worden, dat reeds op 22 Mei 1944 dhr Van Hoof, opziener van Bruggen en Wegen, een proces-verbaal ten laste van onbekenden had opgesteld betreffende de schade, aan de middenste gording der toegangseul tot Kattendijkzeesluis ontstaan, en de kosten van herstel van gemelde schade op 5.194,50 fr. geschat had; dat dhr Roggen, conducteur van Bruggen en Wegen, op 27 Mei 1944 een verslag opgemaakt had omtrent de overtreding, waarvan sprake in voornoemd proces-verbaal en dat de firma Hye door de Dienst van Bruggen en Wegen belast werd zonder verwijl de nodige herstellingswerken uit te voeren; dat de Belgische Staat, Ministerie van Openbare Werken, het nochtans onnodig achtte op de zitting van 6 Juni 1944 de uitbreiding der opdracht van de gerechtelijke expert tot het vaststellen en begroten van de schade aan het kunstwerk aan te vragen, en dat hij zelf besluiten neerlegde ten einde de eis ongegrond te horen verklaren om reden dat het onderhoud van de kaaimuur door de wet van 17 April 1874 aan de Stad werd toegewezen;

Overwegende dat de deskundige er dus niet mede belast werd zijn oordeel te geven nopens de aard, het bedrag en de oorzaken der aan de gording der toegangseul tot Kattendijkzeesluis veroorzaakte averij;

Overwegende dat slechts een jaar later in de loop van het geding de Belgische Staat voor de eerste maal de sleep aansprakelijk heeft gesteld voor de schade aan het kunstwerk;

Overwegende dat de deskundige verklaart al de getuigen tegensprekelijk verhoord te hebben, die partijen vorgebracht hebben; dat de Belgische Staat niet mag beweren dat het deskundig onderzoek onvolgende is geweest; dat hij alle gelegenheid heeft gehad alle getuigen, die hij verlangde, te laten ondervragen;

Overwegende dat men in een op 24 Februari 1879 door het Hof van Beroep te Brussel gewezen arrest (Jurisprudence du Port d'Anvers, 1879, blz. 163) de volgende beschouwingen vindt :

« Il est d'un usage constant en matière d'abordage » que les experts soient chargés de recueillir à titre de

» reseignements, la déclaration des témoins de la collision.

» Cet usage est surtout utile et même nécessaire quand les experts sont chargés de vérifier les causes de l'abordage. La partie qui a concouru à l'information devant les experts et ne s'est pas même réservé, lors de la lecture de leur rapport, de faire enquête, ne peut critiquer la régularité de leurs opérations. Il n'y a lieu d'ordonner une enquête que lorsqu'on signale, dans le travail des experts, des contradictions ou des erreurs qui sont de nature à en affaiblir l'autorité. On ne peut demander une enquête sur des points techniques ou d'usage nautique dont l'appréciation rentre dans la mission des experts.»

Overwegende dat sinds dit arrest in Antwerpen het gebruik is blijven voortbestaan de zee-experten te blijven gelasten om te handelen op de wijze, bedoeld in het hiervorenvermeld arrest, en dat de praktijk heeft aanvaard dat de voordelen der opdracht aan deskundigen, op die wijze verwezenlijkt, opwegen tegen de nadelen, welke volgens de Staat zouden bestaan in het uitbreiden der machten van de experts; dat overigens in casu het niet als nuttig voorkomt een getuigenverhoor voor een rechter-commissaris te bevelen; daar, gezien het ongeval niet van aard geweest is de gemoederen en het geheugen der getuigen derwijze te treffen dat vier jaar na de feiten, de getuigen er zich nog iets van herinneren zouden met de nodige zekerheid; dat de benoeming van een deskundige, ingenieur, niet zou gerechtvaardigd zijn, vermits de technische bevoegdheid van de gerechtelijke expert niet betwist wordt, en partijen vrij waren hem al de vragen te stellen, die zij verlangden; dat de Staat alle gelegenheid heeft gehad vier jaar geleden de aanstelling van een ingenieur aan te vragen en dit heeft verzuimd;

(Het overige zonder belang).

BURGERLIJKE RECHTBANK TE BRUGGE

Kort geding. — 28 Maart 1949.

Voorzitter : M. De Vreese.

Pleiters : Mrs Bosmans (Leuven) en Ancot (Brugge).

Bevoegdheid van de voorzitter in kort geding. — Dadelijke uitwinning. — Verlof om in het verpande goed binnen te dringen.

De voorzitter in kort geding kan de schuldenaar veroordelen om toegang tot het verpande huis te verlenen aan de notaris en aan de schuldeiser ten einde het huis te beschrijven, alsook, op bepaalde dagen en uren, aan de liefhebbers, ten einde het huis te bezichtigen.

Hij kan de notaris en de schuldeiser machtigen, desnoods met behulp van deurwaarder en openbare macht, in het huis binnen te dringen en toegang te geven aan de liefhebbers.

Zodanige maatregel is niet in strijd met art. 10 der Grondwet en is noodzakelijk om een normale verkoop van het verpande goed te verzekeren.

A. B. B. t/ D.

Overwegende dat notaris D. in de onmogelijkheid verkeert het goed nauwkeurig te beschrijven en zijn lastenboek behoorlijk op te maken, daar hij, telkens hij zich te dien einde aanbiedt, de deuren gesloten vindt, en — zoals blijkt uit de briefwisseling — spijts zijn herhaalde bezoeken aan gezegde villa en aan

het adres van verweerders niet wordt opengedaan noch toegang wordt verleend;

Overwegende dat eiseres in die omstandigheden van de voorzitter in kort geding vraagt dat aan de notaris en aan haarzelf de nodige machtiging zou gegeven worden, desnoods met behulp van een deurwaarder en openbare macht;

Overwegende dat verweerders thans weliswaar verklaren de toegang in feite niet te onzeggen, maar dat eiseres voor verdere onwil beducht, vraagt dat de gevorderde machtiging haar zou worden verleend;

Overwegende dat verweerders beweren dat de rechter in kort geding de macht niet heeft om de gevorderde maatregelen te bevelen om reden dat deze maatregel in strijd zou zijn met artikel 10 der Grondwet, dat beschikt dat de woonst onschendbaar is en geen huiszoeking mag plaats hebben tenzij in de gevallen door de wet voorzien en in de vormen door haar geboden; dat hij doet gelden dat, indien dergelijke wetsbeschikkingen voorhanden zijn, in zake beslag bij uitvoering (art. 587 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtspleging), in zake opeisend beslag (art. 829 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtspleging) en in zake zegellegging (art. 921 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtspleging) er geen specifieke wetsbepaling bestaat in zake dadelijke uitwinning en men, op dit gebied van uitzonderingen, vooral op een algemene regel, die een grondwettelijke waarborg is, tot geen assimilatie of uitbreidingen mag overgaan;

Overwegende dat eiseres aanvoert dat het juist is uit eerbied voor artikel 10 der Grondwet dat zij, bij gebrek aan toestemming van verweerders, die telkens afwezig waren, zich tot de Voorzitter in kort geding wendt om gerechtelijke toelating te bekomen om in het verpande huis binnen te dringen;

Overwegende dat eiseres terecht laat opmerken dat, waar artikel 9 der wet van 15 Augustus 1854 voorziet dat een schuldenaar aan zijn schuldeiser het recht kan verlenen het pand te verkopen bij dadelijke uitwinning in de vorm der vrijwillige verkopen, deze machtiging noodzakelijk beoogt: een normale verkoop, overeenkomstig de plaatselijke gebruiken;

Overwegende dat een normale verkoop volgens vaste plaatselijke gebruiken zekere bekendmakingen behelst waaronder plakbrieven en aankondigingen die o.m. inhouden: de beschrijving van het te verkopen goed en de aanduiding der dagen en uren waarop de liefhebbers het te koop gesteld goed zullen kunnen bezichtigen; dat dit alles onontbeerlijk is om een normale verloop der vrijwillige verkopen te verwezenlijken; dat het immers niet denkbaar is dat de liefhebbers het goed zouden moeten kopen zonder deze nauwkeurige beschrijving noch voorafgaande bezichtiging er van; dat, moesten de publiciteitsvoorzorgen niet worden nageleefd, men bovendien de notaris zou kunnen verwijten zijn taak niet gewetensvol te hebben vervuld, en aan eiseres de verweerders nadeel te hebben willen berokkenen;

Overwegende anderzijds dat verweerders ten onrechte zouden beweren dat alle strikt noodzakelijke gegevens om tot zulke verkoop te komen, op de burelen van het kadaster en van de hypotheekbewaring kunnen worden ingewonnen;

Overwegende dat het beding van dadelijke uitwinning dus redelijkerwijze wel degelijk machtiging behelst tot toegang tot het goed en bezichtiging er van;

Overwegende dat, waar verweerders in gebreke blijven de nodige toegang tot het goed te verlenen, de Voorzitter in kort geding bevoegd is om de notaris en zijn helpers en de eiseres en haar gevolmachtigde te bemachtigen om in het goed binnen te dringen, en — desnoods met behulp van deurwaarder en openbare

macht — zelf de toegang der liefhebbers te verzekeren op dagen en uren door de Voorzitter bepaald. (Référé Liège, 14 Nov. 1933; Rev. Prat. Not. Belge, 1934, p. 137);

Overwegende dat de hoogdringendheid niet wordt betwist;

Om deze redenen :

Wij, Alfons De Vreese, rechter in de rechtbank van Eerste Aanleg te Brugge, zetelend in kort geding, d.d. voorzitter bij vacatuur van het ambt van voorzitter en bij wettig belet der HH. ondervoorzitters en rechters ouder in rang, alle andere besluiten als ongegrond verwerpende, wijzende op tegenspraak, verklaren de vordering ontvankelijk en gegrond in de mate hierna bepaald;

Veroordelen verweerder om notaris D. en zijn helpers alsook de vervolgende schuldeiseres en haar vertegenwoordigers toegang te verlenen tot de kwestieuze villa ten einde het verpande goed alsook roerende voorwerpen, onroerend bij bestemming, die zich aldaar mogen bevinden, te beschrijven;

Veroordelen verweerders om tot aan de eindverkoop de Dinsdag en Vrijdag van iedere week van 14 tot 17 uur toegang te verlenen tot gezegde villa aan de liefhebbers die zich aanbieden; en bij gebreke van verweerders hieraan vrijwillig te voldoen, machtigen Mr D. en zijn helpers alsook eiseres en haar vertegenwoordigers desnoods met behulp van deurwaarder en openbare macht, in het verpande goed binnen te dringen en tot bovengezegde beschrijvingen over te gaan;

Machtigen hen om tot aan de eindverkoop de Dinsdag en Vrijdag van iedere week, van 14 tot 17 uur toegang te geven tot dezelfde villa aan de liefhebbers die zich aanbieden.

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE ST-NIKLAAS

14 Maart 1949.

Voorzitter : M. Blauwaert.

Referendaris : M. Thuysbaert.

Pleiters : Mrs Verdoodt loco Boels en R. Vrancken.

Gezag van rechterlijk gewijsde. — Werking daarvan. — Oorzaak en middelen.

Het gezag van het rechterlijk gewijsde heeft ten gevolge, dat de partijen of hun rechthebbenden geen nieuwe vordering betreffende hetzelfde onderwerp mogen instellen als waarover reeds bij een in kracht van gewijsde gedane uitspraak is beslist, omdat de bindende kracht van het gewezen vonnis noodzakelijk is voor de handhaving der rechtsorde en voor de rechtszekerheid.

De oorzaak van de eis blijft dezelfde al worden in het nieuwe geding andere middelen aangevoerd om de gegrondheid van de eis te steunen.

N.V. Migros t/ N.V. Unigro.

Aangezien de eis er toe strekt « op grond van de overwegingen uiteengezet in de inleidende dagvaarding, te horen zeggen voor recht dat het gebruik van de handelsbenaming « Unigro » ten opzichte van de aanlegster een daad uitmaakt van mededinging, strijdig met de eerlijke gebruiken in zake handel; gedaagde zich te horen verbieden voortaan als handelsnaam of op welke wijze ook de benaming « Unigro » te ge-

bruiken; gedaagde zich te horen veroordelen tot de kosten; eis geschat op meer dan 25.000 frank, alleen om te voldoen aan de wetten op de aanleg;

Aangezien de gedaagde vennootschap op de eis antwoordt:

In de eerste plaats, dat zij het geding schat op meer dan 25.000 frank, alleenlijk wat betreft de bevoegdheid en de aanleg;

Vervolgens, dat de tegen haar ingestelde vordering, er toe strekkende om haar verbod te horen opleggen voortaan nog gebruik te maken van de benaming « Unigro », onontvankelijk is op grond van het gezag van gewijsde zaak;

dat immers aanlegster bij exploit van 30 Maart 1948 haar reeds gedagvaard heeft voor dezelfde rechtsmacht, eveneens om haar verbod te horen opleggen in de toekomst nog gebruik te maken van de benaming « Unigro » op grond dat deze van aard was verwarring te stichten en het aannemen ervan door verweerster was te rangschikken onder de daden van oneerlijke mededinging, bedoeld door het K.B. van 23 December 1934;

dat bij beslissing van de heer Voorzitter dd. 12 April 1948 deze vordering werd afgewezen, onder meer op grond van de overweging « dat bezwaarlijk kan beweerd worden dat er geen merklijk verschil bestaat tussen de benamingen « Migros » en « Unigro », zowel wat de spelling als wat de uitspraak betreft, zodat voor een mens met normale opmerkingsgave geen verwarring te vrezen is »;

dat de onderhavige vordering op dezelfde oorzaak gegrond is en hetzelfde doel beoogt, d.w.z. verwarring tussen de benaming van de beide firma's en, om die te voorkomen, uitschakeling van de benaming « Unigro » van de verwerende vennootschap;

dat het uitgesloten is dat zou teruggekomen worden op hetgeen beslist werd door een vonnis, dat gezag van gewijsde heeft verkregen;

Aangezien het gezag van gewijsde betekent dat de partijen of hun rechtsopvolgers geen nieuw geding betreffende hetzelfde onderwerp mogen aangaan als hun reeds ontzegd werd door de rechter, omdat de bindende kracht van het gewezen vonnis noodzakelijk is voor het handhaven der rechtsorde (Van Bauwel, Burgerl. Procesr., d. 11, bl. 317, n° 617);

Aangezien art. 1351 van het B.W., opdat de exceptie van gewijsde zaak kunne ingeroepen worden vereist, dat hetgeen in het nieuw geding gevraagd wordt hetzelfde zij als in het eerste geding en op dezelfde rechtsgronden berust; dat het gaat tussen dezelfde partijen en dat deze in dezelfde hoedanigheid in het geding optreden;

Aangezien er geen nadruk dient op gelegd te worden dat ter zake de gedingvoerende partijen dezelfde zijn, die optraden in het geding, voor ons ingeleid bij exploit van 30 Maart 1948, en dat ze nu zoals toen handelen in dezelfde hoedanigheid;

Aangezien ook niet kan betwist worden dat het onderwerp van het geding, in beide gevallen hetzelfde is, t.w. : « gedaagde verbod te horen opleggen voortaan als maatschappelijke firma of op welke wijze ook de handelsbenaming « Unigro » te gebruiken »;

dat eindelijk ook de rechtsgrond, waarop de eis steunt, in beide gedingen identiek is, nl. het feit dat de benamingen « Migros » en « Unigro » zodanig gelijkkluidend zijn, dat ze onvermijdelijk verwarring moeten stichten bij de cliënten, en dat door het aannemen van de benaming « Unigro » verweerster een daad van ongeoorloofde mededinging heeft gesteld;

Aangezien het opvalt hoe aanlegster het recht, dat ze opeist en de gronden die ze tot staving ervan aan-

voert, in beide dagvaardingen letterlijk in dezelfde bewoordingen uitdrukt ;

dat, weliswaar, de aanlegster, om het beweerde gevaar voor verwarring aan te tonen, in het huidige geding beschouwingen en middelen aanvoert, welke in de eerste zaak niet worden aangevoerd, om er uit te besluiten dat de tegenwoordige rechtsvordering een andere oorzaak heeft ;

Aangezien de aanlegster klaarblijkelijk de oorzaak van de eis verwacht met de middelen, die moeten dienen om de gegrondheid ervan te staven ;

Aangezien oorzaak en middelen essentieel van elkaar verschillen ; dat de rechtspraak en de rechtspraak beslissen dat, wanneer onderwerp en oorzaak dezelfde zijn, er gezag van gewijsde is, al worden er ook nieuwe middelen aangevoerd ; dat deze zienswijze redelijk is, daar een pleiter steeds nieuwe middelen zal vinden om zijn eis te steunen, zodanig dat er nooit gezag van gewijsde zou zijn, indien de nieuwigheid der middelen volstond om de toepassing dezer exceptie te verhinderen (De Page, *Traité élém. dr. civ.*, d. III, Nr 968 ; Ber. Gent, 21 April 1925, J. C. Fl. 1925, 173) ;

Aangezien het in overweging nemen van de door aanlegster aangevoerde middelen als daar zijn : zekere vergissingen, waarvan ten andere niet wordt gezegd in welke omstandigheden ze zich voordeden en waarvan niet met zekerheid kan achterhaald worden wie er eigenlijk schuld aan heeft, alsook het feit dat aanlegster in de laatste tijd in tegenstelling met vroeger publiciteit heeft gevoerd in franstalige bladen, de Rechtbank tot de conclusie zou kunnen brengen dat de benamingen « Migros » en « Unigro » inderdaad zoveel gelijkenis vertonen dat ze onvermijdelijk vergissingen moeten verwekken bij de cliënte, terwijl een vroeger vonnis, tussen dezelfde partijen geweest, onherroepelijk beslist heeft dat de aanspraken van de aanlegster ongegrond waren, omdat er « een merkelijk verschil bestaat tussen de benamingen « Migros » en « Unigro », zowel wat de spelling als wat de uitspraak betreft, zodat voor mensen met een normale opmerkingsgave geen verwarring te vrezen is » ;

Aangezien het bijgevolg duidelijk is dat de nieuwe eis van aanlegster niet kan ingewilligd worden zonder meteen het voordeel te niet te doen, dat verweerster door de eerste beslissing heeft verworven (Verbr. 22 April 1926, Pas. 1926, 1, 342) ;

Aangezien het burgerlijk wetboek (art. 1351) van het aldus gewijsde een wettelijk vermoeden van waarheid maakt ;

dat het geen betoog behoeft dat de openbare orde bij dit vermoeden betrokken is ; dat, immers, moest het aan een pleiter toegelaten zijn een proces, in laatste aanleg geweest, te herbeginnen onder voorwendsel dat de eerste rechter zich vergist heeft, de processen geen einde zouden nemen en de burgers aan een blijvende onzekerheid blootgesteld zouden zijn (Kluyskens, *De Verbintenissen*, bl. 477, Nr 323 ; chev. N. Braas, *Précis de proc. civ.*, d. 11, bl. 504, Nr 966) ;

Aangezien uit de beschouwingen die voorafgaan moet besloten worden dat de door verweerster tegen- geworpen exceptie van gewijsde zaak gegrond en de eis derhalve onontvankelijk is ;

Om deze redenen,

Uitspraak doende op tegenspraak overeenkomstig de regels van de rechtspleging in kort geding, akte verlenend aan de verweerster dat ze het geding schat op meer dan 25.000 frank, dit om te voldoen aan de wet op de bevoegdheid, verklaren de eis niet ontvankelijk, wijzen hem af en veroordelen de aanlegster tot de kosten.

BALIELEVEN

JAARLIJKSE ALGEMENE VERGADERING VAN HET VERBOND DER BELGISCHE ADVOCATEN

Erratum

In ons vorig nummer werd het programma medegedeeld van de jaarlijkse algemene vergadering van het Verbond der Belgische Advocaten, die zal plaats hebben te Gent op 2 Juli aanstaande.

Bij vergissing werd het adres van Mr Jan Ronse, aan wie de toetredingen dienen gezonden te worden, opgegeven als Dampoortstraat. Het juiste adres is : Zandpoortstraat 33, Gent.

MEDEDELINGEN

VLAAMS RECHTSGENOOTSCHAP TE LEUVEN

Waarde Heer en Geacht Medelid,

Het Bestuur van het Vlaams Rechtsgenootschap heeft de eer U uit te nodigen tot de Algemene Vergadering, welke zal gehouden worden op Zondag, 10 Juli e.k., te 10,30 uur, in de Gerechtszaal van het Vlaams Rechtsgenootschap te Leuven (ingang Pauscollege) en tot het feestmaal, daarna, te 13 uur, in het Café des Brasseurs, Bondgenotenlaan (nabij de Sint Pieterskerk).

Op de dagorde staat een debat over het rechtsverval. Mr. Emiel Ooms, advocaat bij de Balie te Antwerpen en lid van de Vereniging, zal de bespreking inleiden. De vergadering zal voorgezeten worden door Mr. Jan Valvekens, advocaat bij de Balie te Antwerpen en bestuurslid van het Vlaams Rechtsgenootschap.

Het feestmaal, waaraan grote zorg zal worden besteed, kost 200 frank, dienst en wijnen inbegrepen. Gelieve dit bedrag zo mogelijk vóór 5 Juli, te storten op de Girorekening N° 1328.33 van de Vereniging.

Alle Vlaamse Oud-studenten van de Rechtsgeleerde Faculteit worden verwacht. Zij die de besprekingen der laatste jaren hebben bijgewoond, zullen voorzeker niet achterwege blijven.

Aanvaard, Waarde Heer en Geacht Medelid, de hartelijke groeten van

HET BESTUUR :

F. Collin, voorzitter. *E. Van Dievoet*, ere-voorzitter.
J. Beuckelaers, *P. Knapen*, *A. Pauwels*, *J. Rubbrecht*,
J. Valvekens, *Z. Van Hee*, *K. Van Tyghem*, leden ;
G. Van Dievoet, secretaris.

Samenvatting van het prae-advies

RECHTSVERVAL

De ontzetting van zekere burgerlijke en politieke rechten dagtekent niet van gisteren.

De Wetboeken van 1791, 1810 en 1867 kenden ze reeds.

De ontzetting, ingevoerd door de besluitwet van 6 Mei 1944, de besluitwet van 19 September 1945 en de wet van 14 Juni 1948, strekt veel verder dan die van de hierboven vermelde wetboeken. Veel meer veroordeelden worden er door getroffen en de rechten, waarvan de veroordeelden beroofd worden, zijn veel talrijker.

Het rechtsverval, door de besluitwetten van 1944, 1945, alsmede door de wet van 1948 ingevoerd, is ontegensprekelijk een straf. Het begrip rechtsverval, in vergelijking met soortgelijke maatregelen in het verleden gedroffen, dringt deze oplossing op.

De wetgever beweert een andere mening toegedaan te zijn om aan zijn beschikkingen terugwerkende kracht te kunnen verlenen in strijd met het meest elementaire grondbeginsel van ons strafwetboek, nl. dat enkel een misdrijf kan gestraft worden met straffen, die bij de wet waren bepaald vóór dat het misdrijf werd gepleegd.

Dit beginsel ligt aan de grondslag van alle wetgevingen der democratische landen.

Gezegde wetgeving is niet alleen strijdig met de overal en altijd in de beschaafde wereld aanvaarde beginselen, maar is ook zeer nadelig voor de rust en de vrede in het land. Zij schept een reeks van tweede rangs burgers, die door hun groot getal en de aanhang van hun familie, vrienden en kennissen ten slotte een storend element in de maatschappij uitmaken.

Bovendien brengt het verlies van sommige rechten, althans voor diegenen, welke er het voorwerp van zijn, grote moeilijkheden in hun bestaan mede, vooral na hun voorwaardelijke invrijheidstelling.

Het rechtsverval behoort dan ook beschouwd te worden als zijnde volkomen in strijd met de politiek van de heropvoeding der veroordeelden.

Het ware derhalve in het algemeen belang, het rechtsverval uit onze wetgeving te schrappen.

TWEDE INTERNATIONAAL CONGRES VAN SOCIAAL VERWEER TE LUIK

Plaatsgebrek belet ons het uitvoerig programma mede te delen van het Congres voor sociaal verweer dat in de maand October aanstaande te Luik zal plaats hebben.

Dit programma zal gedrukt worden in ons volgend nummer.

TIJDSCHRIFTEN

Nederlands Juristenblad. — Jaargang 1949. — afl. 24 van 11 Juni 1949.

Mr. J. L. F. Van Essen, Nieuwe vormen in het tractaten-recht; de aanvaarding en art. 60 Grondwet. — Prof. Mr. W. G. Vegting, De noodwet Indonesië. — Mr. S. J. Timmenga, Gratie en democratie.

— Afl. 25. — 18 Juni 1949.

Prof. Mr. J. C. Van Oven, De rechtspositie van geestelijk gestoorden. — Mr. E. Brongersma, De Praeadvies over de vrijheid van meningsuiting voor de vergadering van de Nederl. Juristenvereniging. — Mr. J. C. Van Der Minne, Vergadering van de Vereniging voor Strafrechtspraak. — Dr. J. M. Vellinga, Minimumprijzen. — Prof. Mr. H. F. W. D. Fischer, Rechtshistorisch Congres en Tentoonstelling Grote Raad.

Weekblad voor Privaatrecht, Notaris-ambt en Registratie. — 80ste Jaargang nr 4090 van Zaterdag 11 Juni 1949.

Dr. A. R. de Bruyn, Het nieuwe kinderrecht en het notariaat. — G. Th. Graafland, Naar aanleiding van, Enige aspecten van het recht van erfpacht in verband met de vestiging van rechten van hypotheek, m.o. Mr. M. J. Keiser. — Mr. P. W. Van der Ploeg, Overzicht der Nederlandse Rechtspraak, Erfrecht.

— Nr 4091, van 18 Juni 1949.

Dr. A. R. De Bruyn, Het nieuwe Kinderrecht en het Notariaat. — Prof. Dr. P. J. A. Adriani, De mede-eigendom van de commanditaire vennoot. — Mr. A. A. L. Minkenhof, Overzicht der Nederlandse Rechtspraak, Familierecht.

Rechtskundig Tijdschrift voor België. — 39ste Jaargang nr 3.

Dr. jur. M. Gotzen, De costumiere bronnen voor de studie van het Oud-Antwerps burgerlijk recht. — R. van Lennep, Het beroepsgeheim: De verplichting tot geheimhouding en het Recht op Geheimhouding. — P. R. Speyer, De verkoop in de usances van de Diamanthandel te Antwerpen.

Tijdschrift voor Notarissen. — Juni 1949 nr 6. — 13e Jaargang.

F. Amerijckx, Commentaar op de wet van 24 December 1948 betreffende de rechten en de voorrechten van de Schatkist inzake directe belastingen en daarmede gelijkgestelde taxes.

Tijdschrift voor Gemeenterecht. — 3e Aflevering van Juni 1949.

Verkiezingen. — Rechtspraak.

Journal des Tribunaux. — 64ste Jaargang nr 3814 van 12 Juni 1949.

José Vanderveeren, La peine conditionnelle. — J. Wilmart, Impôts sur les revenus.

— Nr 3814 van 19 Juni 1949.

Maurice Croufer, Réforme administrative et fiscalité. — Mr. Gotzen, L'arrêt de cassation du 23 mai 1945 et ses répercussions pratiques en matières de droit des marques.

Revue de droit Pénal et de Criminologie. — Mei 1949. — Nr 8.

Rigaux et Trousse: Les problèmes de la qualification. — R. Van der Made: La prostitution dans l'ancien droit belge.

Tijdschrift voor Sociaal Recht en van de Arbeids-rechten. — Nr 3.

Muilkwijk J. A., De sociale wetgeving in Nederland. — Rechtspraak.

Abonneert U op het "Rechtskundig Weekblad"